

BELARUS SEÇİMLERİ ve SİYASAL İLETİŞİM UYGULAMALARI

Fırat BAŞBUĞ

TASAM/SİE

GİRİŞ	3
Genel Belarus Profili	4
SIYASAL İLETİŞİM BAĞLAMINDA BELARUS GENEL SEÇİMLERİ	5
Seçim Öncesi Propaganda ve Siyasal İletişim.....	5
Seçim Dönemi Propagandaları ve Siyasal İletişim	46
Belarus Milli Meclisi Seçimleri	56
Erken Oy Kullanma	58
Seçimlerdeki Kadın Katılım Oranı.....	59
Seçim Sürecinde Görsel ve Yazılı Basın	61
Seçim Öncesi Olumlu Birkaç Gelişme	65
Seçim Sonuçları	66
SEÇİM SONRASI GÖSTERİLER	66
BELARUS MUHALEFETİNİN DURUMU	90
BELARUS MUHALEFETİ VE SIYASAL İLETİŞİM YÖNTEMLERİ	98
SONUÇ	168
KAYNAKÇA	169

GİRİŞ

Demokrasi kültürünün geliştiği ülkelerde, seçim sürecine girildiği andan itibaren toplumsal yapıda gözle görülür bir değişim fark edilir. Seçim sürecine girilmesiyle birey kimliği seçmene, sivil toplum hareketleri, siyasi bir kurumsallaşmaya dönüşür. Demokrasinin tam olarak yerleşmediği ya da demokrasinin olmadığı ülkelerde ise seçim süreci halk için hiçbir şey ifade etmemekte, seçim süreci sadece sandık başında geçen 2-3 dakikadan ibaret sayılmaktadır. Propagandanın olmadığı, tek partili sistemlerde siyasal kültürün önemli bir olgusu olan siyasal iletişimden de yeterince yararlanılmamakta ya da “gerek duyulmamakta”dır.

Eski Doğu Bloku ülkelerindeki hemen hemen bütün seçimler Avrupa Birliği ve Amerika tarafından dikkatle izlenmekte ve sık sık eleştirilmektedir. Avrupa ve Amerika merkezli sivil toplum örgütlerinin “demokratik ihlal” kaygısına sık sık vurgu yapması, bu ülkelerdeki seçimleri, dünya medyasında daha da tartışılmalı hale getirmektedir. **Ukrayna, Kırgızistan, Gürcistan ve Beyaz Rusya** Seçimleri akla kolayca gelen örneklerdendir. Bu ülkelerin seçimlerindeki “muhtemel ihlaller”, yönetimi kaybetmemek için demokratik hakları kısıtlayanlar tarafından yapılsa da, ihlallere karşı tepki gösteren Batılı devlerin de demokrasi vurgusunu “**kendi menfaatlerine**” uygun tonlarda yaptıkları sık karşılaştığımız bir durumdur. Bu yüzden, seçim sonrası “**demokrasi adına**” verilen sert tepkileri ve “**menfaatin amaç, demokrasinin araç**” olduğu karanlık ilişkileri dikkatle incelemek gerekmektedir.

Beyaz Rusya Milli Meclisi için 28 Eylül 2008’de yapılan seçimler de, tıpkı diğer eski Doğu bloku ülkelerinde olduğu gibi oldukça tartışılmalı geçmiştir. Ancak, meclis seçimleri 2006

yılından hatırladığımız Devlet Başkanlığı seçimleri kadar “hareketli” ve “renkli” olmamış, alışlagelen seçim atmosferinden uzakta kalmıştır.

Türkiye’de aylar öncesinden başlayan seçim çalışmalarına kıyasla, Belarus’ta seçimlere günler kala bile herhangi bir ciddi seçim çalışması olmaması siyasi kültür farklılığını ortaya koymaktadır.

Genel Belarus Profili

Bir Doğu Avrupa ülkesi olan Belarus, ya da ülkemizde bilinen ismiyle Beyaz Rusya, 2008 verilerine göre Dünya’da denize kıyısı olmayan 44 ülkeden biridir.

Beyaz Rusya, Avrupa haritasına bakınca Avrupa’nın merkezinde yer alan, ancak atlalarda Doğu Avrupa olarak kabul edilen bir ülkedir. Ülkenin, Avrupalılığı da zaten coğrafi olarak değil siyasi konum bakımından tartışılmaktadır.

Belarus’un bir diğer önemli özelliği, Rusya’nın en yakın müttefiki olmasıdır. Rusya’da Putin iktidarının 3. dönemde de sürmesi için, Rusya ve Belarus’un birleşip, Rusya ve Belarus Birliği adını alarak tek devlet haline gelmesi en kuvvetli iddialardan biriydi. Ortak para birimine geçilmesi yolunda önemli görüşmeler yapılmıştır. Belarus Devlet Başkanı A.

Lukaşenko'nun bu yönde Rusya'da birtakım temaslarda bulunduğu dünya medyasını uzun bir süre meşgul etmiştir. Ancak yine de 2008 Ekim itibariyle bu yönde herhangi bir somut adım atılmamıştır.

Başkenti Minsk olan Belarus'un belli başlı şehirleri; Brest, Grodno, Gomel, Mogilev ve Vitebsk'dir. Belarus Cumhuriyeti'nin resmi dilleri Belarusça ve Rusça'dır. Ancak, neredeyse her yerde Rusça'nın hakim dil konumunda olduğu hemen anlaşılabilir. Belarus'un devlet başkanı Aleksandr Lukaşenko, başbakanı ise Sergey Sidorskiy'dir.

-Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko-

SİYASAL İLETİŞİM BAĞLAMINDA BELARUS GENEL SEÇİMLERİ

Belarus Cumhuriyeti, Başkanlık sistemiyle yönetildiği için ülkedeki genel seçimler, başkanlık seçimleri kadar önemsenmemektedir. Dolayısıyla 2008 seçimleri için, siyasal iletişim açısından oldukça kısır bir seçim sürecinden bahsetmek mümkündür. Demokrasi kültürünün yeterince gelişmemiş olması da, siyasal iletişim yöntemlerinin kullanılmasına pek imkan vermemektedir. Belarus'daki siyasi durumu ve propaganda faaliyetlerini seçim öncesi ve seçim dönemi olarak iki gruba ayırmak mümkündür.

Seçim Öncesi Propaganda ve Siyasal İletişim

Genel Seçim öncesinde, Belarus oldukça sessiz bir dönem geçirmiştir. Herhangi bir parti, herhangi bir aday tanıtımına ya da propagandasına rastlanılmamıştır. Ülkedeki billboardları süsleyen reklamlar ülkeye dışarıdan gelenler için ağırlıklı olarak “küreselleşme ve kapitalizm” gibi kavramları çağrıştırmaktadır. Bunlar dışında en dikkat çeken billboardlar ya da diğer reklam panoları “Halk için Devlet” sloganıyla süslenmiş farklı farklı afişlerle donatılmıştır. İlk bakışta bunların siyasi bir reklam olduğu fikrine kapılmak zordur. Ancak, Belarus’un siyasi yapısı, yönetim biçimi ve diğer etmenler hatırlanınca, bunların da siyasal kültüre ait etkili elemanlar olduğu ortaya çıkmaktadır.

Belarus Gosudarstvo Dlya Naroda- **Halk için Belarus Devleti**

Bu afişler bize 2006 yılındaki Devlet Başkanlığı seçimlerinden de tanıdık gelmektedir. O zaman da Devlet Başkanı Lukaşenko, bu tür afişlerden “gizli reklam” yöntemiyle sık sık yararlanmıştır. Devletin halkın değerlerine sahip çıktığı, başta ekonomi olmak üzere sağlıktan kültüre bütün alanlarda devletin halk için çalıştığı vurgusu afişlerin temel mesajını

oluşturmaktadır. Belarus’da devlet, bizzat devlet başkanının kendisi olduğu için, propagandasını da bu doğrultuda yapmaktadır. Yani, devletin kendine yönelik propaganda faaliyetleri, devlet başkanının propaganda faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır.

Resim 1: за талантливую беларусь- Yetenekli Belarus İçin

Bu afişte, çeşitli spor dallarında ödül kazanmış genç sporcu resimleri gösterilmiş ve “Yetenekli Belarus İçin” mesajı kullanılmıştır. Bu aynı zamanda devlet başkanının spora verdiği önemi de göstermek için kullanılan bir afiştir. Belarus’da gençlerin sportif faaliyetlere katılımının artması, temel devlet politikalarından biridir. Bu afiş, 2006 Devlet Başkanlığı seçimlerinde kullanılan afişlerden biridir. Afişin herhangi bir yerinde, A. Lukaşenko’nun herhangi bir propagandasına rastlanılmasa da, yukarda da belirtildiği gibi, “Belarus Demokrasisi” bağlamında gizli bir propaganda aracı olduğu gayet açıktır.

2008 Genel Seçimleri öncesinde, Belarus sokaklarında farklı farklı “Devlet Propandası” afişlerine rastlanılmıştır.

Belarus Za Nezavismosti- Bağımsızlık İçin Belarus

Sık rastlanılan afişlerden biri olan “Bağımsızlık İçin Belarus” adlı afişte, bir ilkokul öğrencisinin kara tahta önündeki fotoğrafı kullanılmıştır. Çocuğun arkasındaki tahtada, tebeşirle “Ya- grajdanin Respubliki Belarusi” “Ben Belarus Cumhuriyeti vatandaşıyım” yazılıdır. Yazının devamında, çocuğun göz hizasına gelen yerde yazan yazının ise (Moya Rodina-Belarus/ Benim vatanım Belarus) sadece “Rus” “Rus” kısmı gözükmüyor. Ancak, sadece Rus kısmının afişte görünecek kadar kullanılması “usta bir bilinçaltı propaganda hamlesi” olarak kabul edilmelidir. Afişin Ruslar tarafından hazırlanıp hazırlanmadığı bilinmemekle beraber, bilinçaltına işlenen bir mesaj verilmek istendiği anlaşılmaktadır. Bu afiş bize kültür diplomasisinin önemini tekrardan hatırlatmaktadır.

Sık kullanılan bir başka bilbordda ise, mahalli kıyafetleri ve milli çalgılarıyla Belaruslu gençler görülmektedir. Gençlerin üzerindeki kıyafet, meşhur Belarus kumaşı “len”den yapılmıştır. Kumaşın özelliği bütün Avrupa’daki en kaliteli keten olmasıdır. Belarus motifleriyle işlenmiş “len” ve milli çalgı aleti akordeon, yerellik mesajı veren bir afiş çalışmasında etkileyici bir şekilde bürünmüştür. Slogan yine “Halk için Belarus Devleti” olarak seçilmiştir.

Bir diğer afişte ise eli kitapla güler yüzlü bir öğretmen portresi kullanılmıştır. Lenin Caddesi’nde (Minsk’in en işlek caddelerinden biridir), AB bayraklarıyla donatılmış Fransa Büyükelçiliği’ne bakan tarafta 4 tane bilbordun birbirine yakın kullanılması, kasıtlı olsa da olmasa da dikkat çekmektedir.

Devletin –bir bakıma mevcut yönetimin- propagandasının yapıldığı afişlerin bir kısmı ise “Za Belarus, Dlya Naroda” sloganıyla hazırlanmıştır. “Belarus için, Halk için” sloganı bu seçim döneminde en sık rastladığımız sözlerden biri olmuştur. Hazırlanan afişlerin büyük bir çoğunluğunda bu slogan kullanılmıştır.

Başkent Minsk ve çevresindeki kadar yoğun olmasa da diğer şehirlerde de bu tür reklamları görmek mümkündür. Seçimlerden yaklaşık iki hafta önce, Belarus'un Avrupa'ya açılan kapısı, Polonya sınırındaki Brest şehrinde yaptığımız gözlemler neticesinde yöre halkının bu tür afişleri olan ilgisinin Minsk'ten daha fazla olduğu söylenebilir. Bunun başlıca nedenleri arasında, başkentteki siyasi reklamların kapitalist kültürden gelen reklamlara karşı daha zayıf kalması, başta gençler olmak üzere halkın ilgisinin diğer alanlara doğru kayması gösterilebilir. Oysa küçük şehirlerde, siyasi reklamlara olan ilgiyi azaltabilecek diğer kuvvetli reklamlara pek sık rastlanılmaktadır. Dolayısıyla, halk siyasi reklamları daha dikkatli takip edebilmektedir.

-Polonya Sınırındaki Brest'ten.-

Belarus Za Camobitnost / Kendine Özgü Belarus İçin

Kendine Özgü Belarus İçin (Belarus Za Samobitnost) adlı afişte ise, yine geleneksel motiflerden yararlanılmış. Yerel kıyafetler içinde yaşlı bir kadın, mutlu bir pozla resmedilmiş. Fonda ise Belarus'a özgü kumaşlar görülmektedir. “Za” (İçin) sloganı ise her zaman ki renkleriyle, Belarus'un simgesi olan kırmızı ve yeşille yazılmıştır.

Mı Belarusı / Biz Belarosluyuz

Kullanılan panoların genelinde karşılaştığımız, yerel motifler, bir bakıma devletin temel politikasını da yansıtmaktadır. Batı'ya karşı görece dik başlı politika (aynı dikbaşlılığı Doğu'ya yani Rusya'ya karşı göremiyoruz) seçim dönemlerindeki kampanyalarda en sık işlenen tema olmuştur. “Mı Belarusı” (Biz Belarosluyuz) yazılı bu pano da, tıpkı yerellekle süslenmiş diğer panolarda olduğu gibi, mahalli kıyafetleri ve köy yaşantısından karelerle hazırlanmıştır. Ön planda güler yüzlü ve hayatından memnun iki kız, arka planda ise verimli bir tarla görülmektedir. Belarus bayrağının renkleri ise, Biz Belarosluyuz yazısını tamamlar niteliktedir.

CIA The World Factbook'a göre Belarus'un ekilebilir alanı ülke topraklarının %26.77'ini kapsar. Sulanabilir alan ise 1310 km² dir. Karşılaştırma yapmak gerekirse, aynı kaynağa göre, Türkiye'nin ekilebilir alanı % 29.81, sulanabilir alanı ise 52.150 km² dir. Rusya'da ise ekilebilir alan oranı %7.17 iken, sulanabilir alan 46.000 km² dir.¹

Bu bağlamda, Belarus için tarımı bu kadar ön plana çıkarmak biraz garipsenmektedir. Her ne kadar, ülkenin başlıca tarım üretimi tahıl ürünleri, patates, şeker pancarı, keten ve sebze çeşitlerinden oluşsa da, ülkenin başlıca ithalatını da bu ürünler oluşturur. Dolayısıyla üretimi zaten yetersiz olan bir ürünü, siyasi kampanyalarda baş aktör olarak kullanmak, yanlış bir siyasal iletişim aracı olarak kabul edilmelidir.

-Belarus Za Dostatok / Varlık (Tokluk) İçin Belarus-

¹ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

Halk İçin Belarus adlı afişin bir başka versiyonunda ise yine güler yüzlü bir çocuk imgesi kullanılmıştır. Çocuğun suratına yansıyan ışık Belarus'un geleceğine bulunulan bir atıf olarak değerlendirilebilir. Başkent Minsk'te Kamarovka olarak bilinen halk pazarının hemen yanındaki panolara yerleştirilen bu afiş, parlak ve güler yüzlü bir geleceği simgelemektedir. Ancak, afişte ilk başta göze çarpan ayrıntılardan biri de “**Za**” (için) sloganının bir başka sloganla kapatılmış olmasıdır: **БАЙКОТ** (Boycot) .. Böylece Halk İçin, Belarus İçin” afişi, muhaliflerin afişe biraz ekleme yapmasıyla, “Halk İçin, Belarus'a Boykot” şekline dönüşmüştür. Siyasi kampanya sürecinde “**БАЙКОТ**” sürekli karşımıza çıkan bir karşı propaganda aracı olmuştur.

Benzer afişler metro istasyonlarındaki elektronik panolarda da kullanılmıştır. Metroya binerken, yanımızdaki bir elektronik panonun önce bilinen bir kahve markasının ya da küresel dünyanın herhangi bir ürünün reklamını yaptığını, hemen ardında da “devlet propagandasını” yaptığını kolayca fark edebilirsiniz.

Bu ve benzeri afişler Başkent Minsk'teki hemen hemen bütün elektronik panolarda kullanılmıştır. Dvoret's Respubliki ve Ploşad Lenina (Lenin Meydanı)'ya kurulan ekranlardan da zaman zaman "kaşla göz arasında" bu reklamlar gösterilmiştir.

Seçimlere çok kısa bir süre kala, Minsk'in 941. yılı şerefine Dvoret's Respubliki'ye kurulan panolar ise yine bize seçimleri ve gizli propaganda yöntemlerini hatırlatmaktadır. Panolar sözde Minsk'in kuruluşunu kutlamak için hazırlanmıştır. Ancak, panoları yakından incelediğimizde, bunların da devlet propagandasına hizmet ettiğini hemen fark edebiliriz.

Kurulan reklam panolarının her bir bölümünde “Belarus; Maya....” “Belarus; Benim....” sloganı kullanılmıştır. Panoların diğer panolardan ayrıldığı nokta, kullanılan sloganların

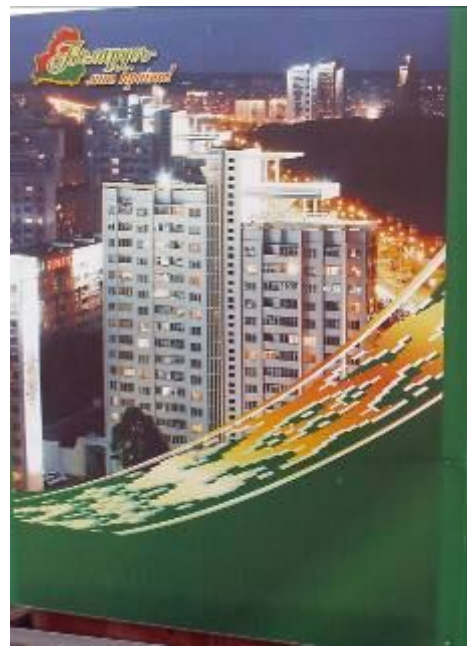
farklılığı, kullanılan temaların çeşitliliği ve kullanılan dilin Belarusça olmasıdır. Yine, Belarus'a özgü yeşil ve kırmızı renklerin ağırlığı göze çarpmaktadır. Minsk'in kuruluş yıldönümü anısına kurulmuş olsalar da, Minsk'in panolarda kullanılmaması, genel Belarus görünülerinden yararlanılması, panoların siyasal iletişim aracı olarak hazırlandığı tezimizi güçlendiriyor.

Belarus-Mayo Yunatstva/ Belarus-Benim Gençliği

Belarus-Maya Gordast/Belarus-Benim Gururum

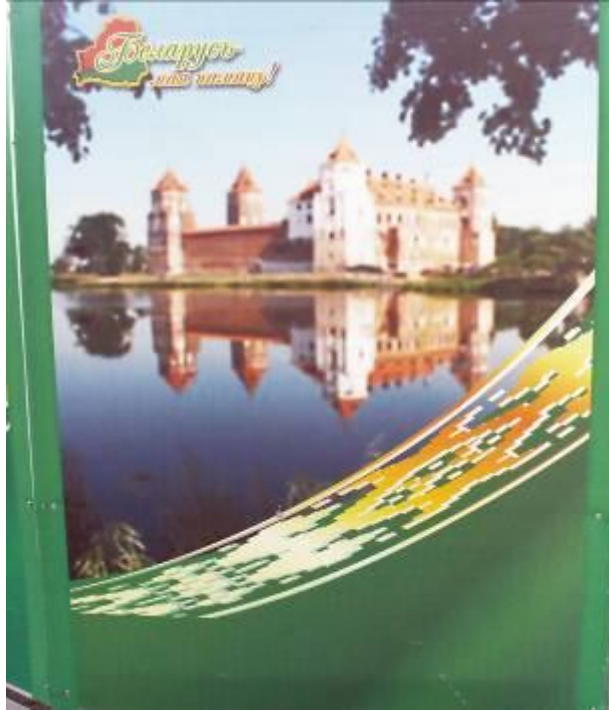
Belarus- maya gordast - Benim Gururum

Belarus-Maya Pesnya/ Belarus-Benim Şarkım

Belarus-Benim Mutluluğum

Belarus-Benim Hatıram

Belarus-Benim Gururum

Afişlerde sık sık kullanılan “Za Belarus” sloganının -ki çalışmanın sonraki bölümlerinde muhalefetin de sloganın aynı olduğu görülecektir- Belarus milli şairi Yanka Kupal’a ait bir şiirden esinlenerek türetildiği bilinmektedir.

Muhalefetin en bilinen sloganı, “Jivi Belarus”(Yaşa Belarus) ise, Maksim Bogdanoviç isimli şairin bir şiirinden esinlenerek yazılmıştır. Şiir Belarusça’dır.

Жыве Беларусь! Веру, будзе жыць заўсёды!
Сьвятло Пагоні будзе сэрцы нашы акрыляць.
Жыве, жыве наш Край магутны і свабодны,
Нескароная нікім і сьвятая Зямля.
Беларусь, Беларусь, хай цябе мінуць усе нягоды.
Век у шчасьці жыві, ты Радзіма мая!
.....
Жыве Беларусь, нас нядоля не здалела.
Магутны Божа, беражы Айчыну з году ў год.
Жыве, жыве, як непагасны сымбаль веры,
Будзеш вечна на зямлі паспаліты наш Род.
Беларусь, Беларусь, пад штандарам бел-чырвона-белым
Век у шчасьці жыві Беларускі Народ!

Şiirde, “Belarus ebediyen yaşayacak, Bizim topraklarımız güçlü ve özgür, bizim topraklarımız kutsal” vurgusu yapılmaktadır. Muhaliflerin oluşturduğu bütün platformlarda, “Jivi Belarus” en önemli slogan olmuştur.

Kamarovka Pazarı’nda alışveriş yaparken, ayaküstü sohbet ettiğimiz balık satıcısı 33 yaşındaki N.R²’nin bu konuda söylediği şu sözler oldukça anlamlı:

“Belarus İçin, Halk İçin” kulağa hoş gelen bir slogan. Bunu güzel resimlerle de süslediğiniz zaman, oldukça etkili olabilir. Ama “halk” kim... Halk için demek ne demek? Eğer halk bizsek, bu çok güzel bir slogan. Ancak, halk adı altında, sadece belirli zümreler rahat ve refah içinde yaşıyorsa, o zaman bu kabul edilemez. Halk onlar, “Halk için” demek bir bakıma onlar için demek. O halde sloganı yazanlar, şöyle demeliydi: Za Belarus, Dlya Menya “Belarus İçin, Benim İçin”

² Belarus’ta demokratik hakları kullanmak bazen tehlikeli sonuçlar doğurabiliyor. Bu yüzden röportaj veya mülakatlarda isimler açık olarak belirtilmemiştir.

Kamorovka'da Balıkçı N.R

Anna isimli 63 yaşındaki meyve satıcısı kadın ise, tatlı bir sohbetle devam eden konuşmamızı siyasete getirmek isteyince susuyor. Sadece gülümseyerek, “ben elma satıyorum, aylık belli bir gelirim var, halimden de memnunum” diyerek lafı geçiştiriyor. Ancak, çocuklarının geleceğiyle ilgili birkaç soru sorduğumuzda, yüzü asılıyor, konuşmak istemediği her halinden belli bir tavırla “Çocuklarım... Gelecekleri çok belli değil, hala ne yapacaklarını bilmiyorum,

ama hiç olmazsa satacak elmaları var” diyerek sohbeti yine güler yüzlü bir halde bitiriyor. Ama onun içinden geçen ve dile getirmediği sıkıntılar, bize çok da tanıdık geliyor.

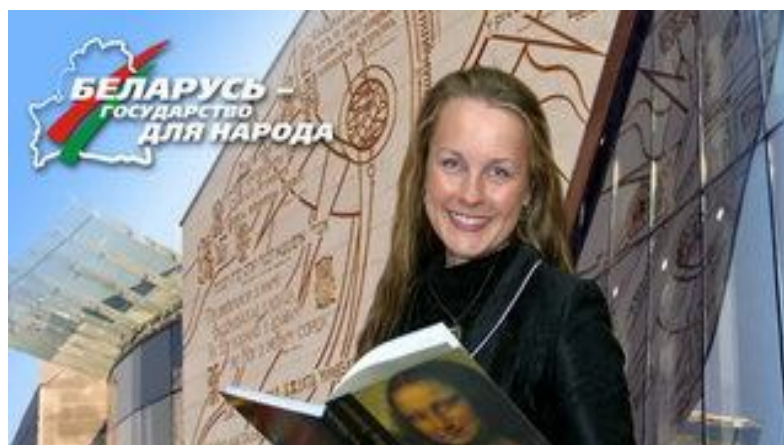
Uğradığımız bir başka tezgahta ise, biraz daha soğuk karşılanıyoruz. Kuruyemiş satan 30’lu yaşlardaki adam, kendisinin fotoğrafını çekmemize izin vermiyor. Güncel meselelerden konuşmak istediğimizde ise, **“Beni çekeceğinize, tezgahı çekin, fiyatlara bakın. Bir de bir öğrenci bursunun miktarını, doktorun, avukatın, öğretmenin, hamalın aylık gelirini öğrenin. Sonra siz karar verin. Ama seçim deyince de, bizim kimseden bir beklentimiz yok. Mevcutlar veya yeniler aralarında ne fark var? Yönetim değişince, ben rahat rahat oruç tutabilecek miyim?”³ Tabi ki hayır... Çocuklarım, kış geldiğinde rahat rahat giyinebilecek mi? Tabi ki hayır.. O zaman banane seçimlerden... Herkes işine baksın.”** diyerek kızgınlığını belirtiyor.

³ Ortodokslukta oruç yılda 3 defa, en uzununu 40 gün olmak üzere belirli sayıda tutuluyor. Oruç tutulan günlerde yemek ve içmek serbesttir. Ancak, hayvan ve hayvansal gıdaların kullanımı kesinlikle yasaktır. Sadece su, bakliyat, meyve ve sebzeler yenilebiliyor. Kışın ise, sebze fiyatları çok yüksek olduğu için, her gün patates yemek istemeyen geliri düşük kimi aileler oruç tutmaktan “bu sebeple” kaçınmaktadırlar. Tezgahların “rahat oruç tutmaktan” kastı, aslında zenginleşip, istediği sebze-meyveyi alabilmesi ile açıklanabilir.

Daha önce açıklamaları yapılan “Za Belarus” sloganlı afişlerin, yaklaşık 60 çeşidi vardır. Hepsinde ortak slogan “Za Belarus, Dlya Naroda” (Belarus için, Halk İçin)dir.

Za Greoiçeskuyu Belarus/// Kahraman Belarus İçin

Za Samobitnuyu Belarus// Kendine Özgü Belarus İçin

Belarus Za Stabilnost// Belarus-İstikrar İçin

Za Stabilnuyu Belarus///İstikrarlı Belarus İçin

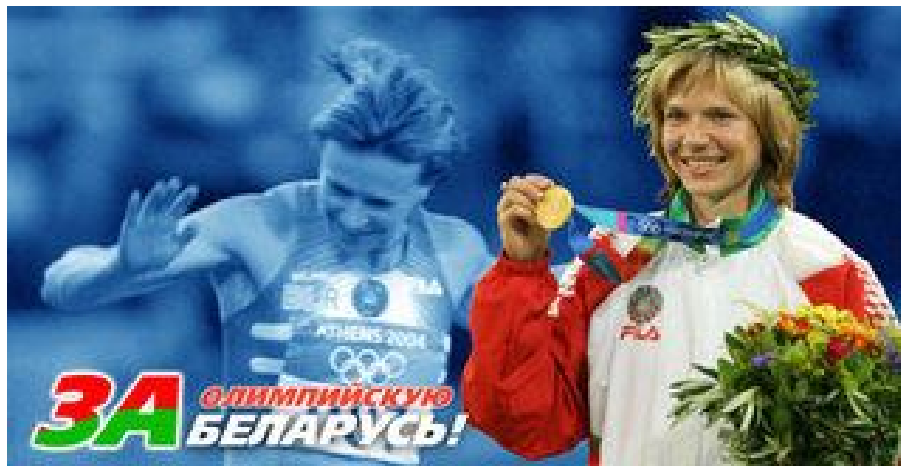

Za Şçastlivuyu Belarus// Mutlu Belarus İçin

Za Mirnuyu Belarus//Barışçıl Belarus İçin

Za İntellektualnuyu Belarus/// Entellüktüel Belarus İçin

Za Olimpiyskuyu Belarus// Olimpik Belarus İçin

Za Prosneşennuyu Belarus//Aydın Belarus İçin
Za Trudovuyu Belarus///Çalışan Belarus İçin

Za Tsvetuşuyu Belarus// Çiçekli Belarus İçin
Za Şedruyu Belarus///Bereketli Belarus İçin

Belarus Za Dostatok// Belarus-Varlık İçin

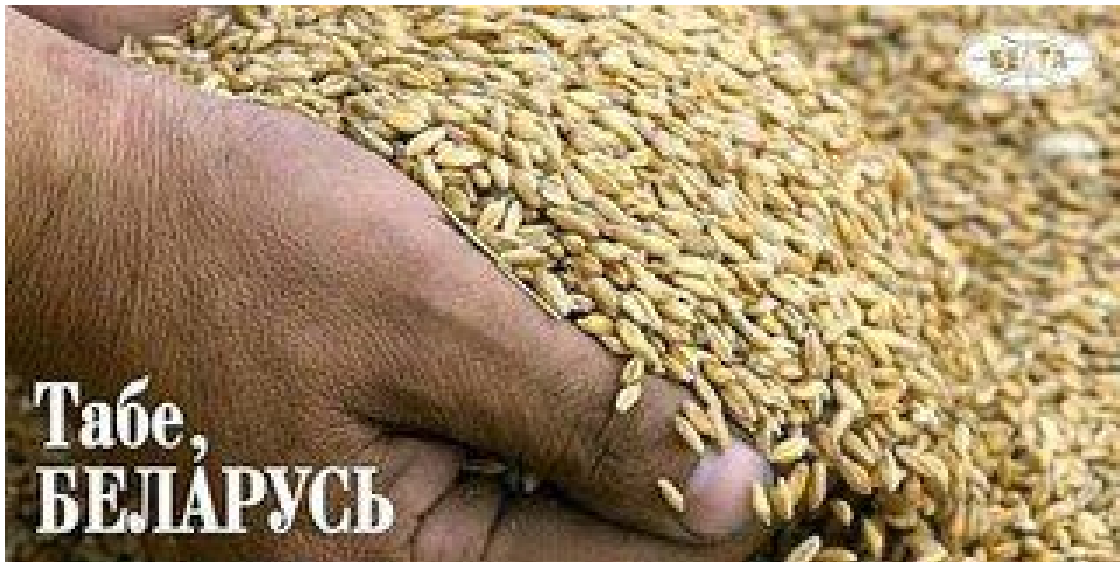

-Gelecekte-

Buduşee Rodini Stroit Molodım///Ülkenin Geleceği Gençler Tarafından İnşaa Edilecek

Spetsialnyy Fond Prezidenta Respubliki Belarus Po Sotsialnoy Podderjke Odarennih Učashijsiya i Studentov // Belarus Devlet Başkanı Özel Fonu Üstün Yetenekli Öğrencilere Sosyal Destek

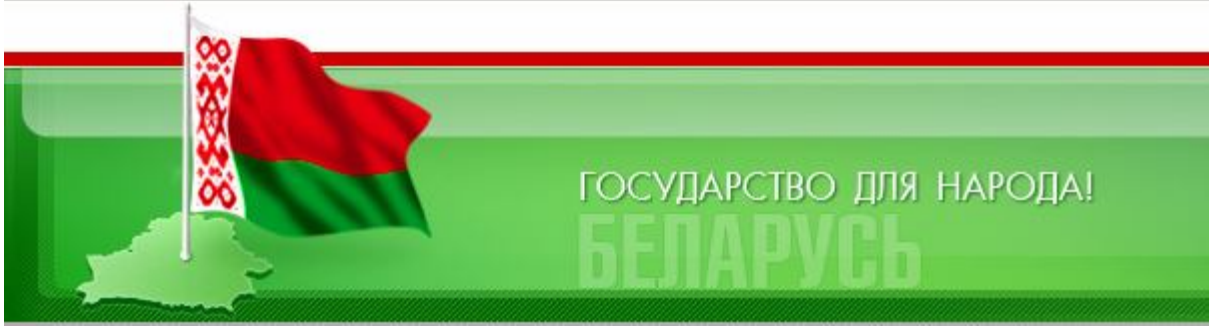

Ülkemde Güneş Parlıyor

Seçimlerle ilgili konuşmak için zor da olsa ikna ettiğimiz Belarus Maksim Tanka Devlet Pedagoji Üniversitesi öğrencisi, 18 yaşındaki Lyudmila K. ise geleceği konusunda endişeli olanlardan. İş olanaklarının kısıtlı olması, devlet memurlarının maaşlarının az olması, her geçen gün büyüyen ekonomik zorluklar onu geleceği ile ilgili yeni kararlar almaya itmiş. *“Okul bittikten sonra, aldığımız kredileri devlete zorunlu hizmet olarak ödüyoruz. Devlet herhangi bir köy okuluna bizi öğretmen olarak gönderecek. Devlete borcumu ödemek isterim. Ama devlet bize karşı görevlerini yerine getiriyor mu? Burada kimseyi suçlamak istemiyorum. Ama, benim yurtdışına gitme isteğim engellenmemeli. Ben öğretmen olup aç kalmaktansa, yurtdışında çalışıp, eğer mümkün olursa, buradaki öğrencilere burs vermek isterdim. Devlete borcumu ödemem gerektiğinin farkındayım. Ancak, önce kendimi sonra, başkalarını kurtarabilirim. Doğa bunu gerektiriyor.”* diyor.

Lyudmila K., daha iyi bir geleceği yurtdışında aramak istiyor.

-Belarus Devleti, Halk için-

Seçim Dönemi Propagandaları ve Siyasal İletişim

Seçim öncesi dönemde sadece iktidarın propagandaları görülen Belarus'ta, seçim döneminde de çok farklı bir gelişme olmamıştır. Her yer, yine Za Belarus (Belarus İçin) konulu afişlerle donatılmıştır. Muhalifler ise sadece el altından reklam yapabilme fırsatı bulabilmişlerdir. Bu şartlar altında, Belarus muhalifleri için zor bir seçim dönemi geçirdikleri söylenebilir.

Seçim dönemine girilmesiyle birlikte, Merkez Seçim Kurulu'nun seçimleri haber veren afişleri her yere asılmıştır. Marketlerden, hastanelere, pazarlardan, altgeçitlere kadar her yerde görülen bu afişler, oldukça basit hazırlanmış afişlerdir.

Seçimlere 6 gün kala, Minsk'in en işlek caddelerinden biri olan Prospekt Nezavisnosti (Bağımsızlık Caddesi) 'ye konulan bir pano ise oldukça dikkatimizi çekmiştir. Seçimlerin yapılacağı tarihi belirten pano, yaklaşık 2,5-3 metre yüksekliğindedir. Ancak, ilginç olan seçimlerle ilgili bilginin yer aldığı afiş panonun en üst kısmına sadece 30 cm'lik bir kuşak şeklinde asılmıştır. Panonun aşağısı tamamen boş bırakılmıştır. İlk başta, panonun sürekli güncellenmesi için bu şekilde boş bırakıldığını düşünsük de, seçimlere kadar pano üzerinde herhangi bir değişiklik yapıldığını görmedik. Bu konuyla ilgili görüş aldığımız, BGU (Belarus Devlet Üniversitesi) öğretim üyesi Prof.Dr. Sergey K., panonun herhangi bir sabotaja maruz kalmaması için bu şekilde boş bırakıldığını, normalde bu tür panolarda Devlet Başkanının

isminin bulunduğunu, ancak yüksek gerilimli bir seçimde çeşitli saldırıları ve karşı propagandaları önlemek amacıyla bu tür önlemler alındığını belirtmiştir.

Ancak yine de, panoda muhalefetin “boykot” logosu dikkat çekmektedir. O logo bir müddet orda kalmış, daha sonra panoyla birlikte kaldırılmıştır.

Muhalif adaylara ait seçim propagandaları ancak seçimlere 1-2 hafta kala görülmeye başlamış ve oldukça sönük kalmıştır. Bilbord ve v.b alanları kullanmak muhalifler için neredeyse hayal olmuştur. Oldukça amatör hazırlanmış, A4 kağıdına siyah beyaz fotokopiyle çoğaltılan aday tanıtımları, Türkiye’deki ilköğretim düzeyinde okul temsilciliği seçimlerinde bile artık kullanılmamaktadır. Her fırsatta, kendilerine propaganda şansı verilmediği

iddiasıyla iktidarı eleştiren muhaliflerin, siyasal iletişim yöntemlerinden yararlanmadan, oldukça basit yöntemlerle halkı ikna etmeye çalışması da ilginç karşılanmaktadır. Tabii ki burada demokratik olmayan unsurların da devreye girdiğini belirtmek gerekir. Merkezi Seçim Kurulu, her adaya bu tür ilanlarda kullanması için ve faturalandırmak şartıyla yaklaşık olarak 750 dolar vermiştir. Adaylar, bu afişleri kurulun verdiği bu paradan karşılamışlar ve faturalandırmışlardır. Kurul, bu uygulamayı titizlikle takip etmiştir. Örneğin, kurul, bir adaya kendi matbaa araçlarıyla baskı yaptığı için uyarı cezası vermiştir. Dolayısıyla adaylar, kurulun belirlediği propaganda yöntemlerine bağlı kalmak zorunda bırakılmışlardır.

Merkezi Seçim Kurulu'nun Resmi Afişi /// Üç adayın tanıtım afişi

Bu süreçte, adayların “evden eve” dolaşarak oy istemesi sık karşılaşılan bir yöntem olmuştur. Propaganda imkânının kısıtlı olduğu durumda, bütün adaylar bu yola başvurmuştur. Halkı etkilemek için, broşür ve tanıtım kitapçıkları ev ev dolaşarak, halka dağıtılmıştır. Muhalif adaylar, bu süreçte, el atından yayımlanan gazeteleri, el ilanlarını, broşürleri de kullanmışlardır. Seçim komisyonu tarafından yasaklanan bu tür yayınlar, sıkı denetimlerle engellenmeye çalışılsa da, bu seçim döneminin en etkili iletişim araçlarından olmuşlardır.

Minsk'te 24 saat açık alışveriş merkezlerinden biri olan Europeski'nin girişine asılan bu afişler, oldukça sade ve basit hazırlanmıştır. Soldaki afiş, Merkezi Seçim Kurulu'nun 2008 Parlamento Seçimleri için hazırladığı, bilgi afişidir. Arka planda Belarus Milli Kütüphanesi görülmektedir. Solda ise adaylar hakkında bilgi veren yine son derece basit hazırlanmış bir afiş yer almaktadır. Afişte, seçmelerin hangi seçim bölgesinden aday olduğu, kısa özgeçmişleri ve yıllık gelirleri ve maddi varlıkları belirtilmektedir.

Aynı afişler farklı devlet dairelerinde de kullanılmıştır. Örneğin, incelemelerde bulunduğumuz aynı zamanda bir oy kullanma bölgesi olan Belarus Devlet Ziraat Üniversitesi'nin 7. numaralı öğrenci yurdunda, panolara asılan seçim duyuruları ilgi çekicidir. Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko imzalı yazılarda, öğrencilere seçimlere katılmanın bir vatandaşlık görevi olduğu hatırlatılıyor, seçimlere katılmanın ülkenin geleceğini belirlemede önemli bir olduğu belirtiliyor. Seçimlerle ilgili bilgilerin verildiği afişler de yine bu panolarda yer alıyor. Bu afişlerden de anlaşıldığı gibi, Aleksandr Lukaşenko da vatandaşların seçimlere katılma oranını artırmak için yoğun bir çaba sarfediyor. Öğrencilerin seçimlere katılma oranını artırmak isteyen iktidar, erken oy veren öğrencilere bir gün fazladan tatil vermiştir. Bu da ilginç bir siyasi hamle olarak görülmüş, özellikle muhalifler tarafından eleştirilmiştir.

-Belarus Devlet Ziraat Üniversitesi, 7 Numaralı Öğrenci Yurdunun Panosu-

-Muhaliif aday afişi-

-Muhalif aday afişi-

-Muhalif aday "Belarus Senin Evin" sloganıyla oy toplamak istiyor-

-Oylar Sayılırken-

Seçimlerde aday olabilmek için son başvuru süresi 18 Ağustos 2008 olarak belirlenmiştir. Bu tarihe kadar, 8 siyasi parti tarafından 59 kişi aday olmak için başvuruda bulunmuştur. Bu süreçte 422 insiyatif grubundan 322 kişini aday adaylığı süreci başarıyla geçmiştir. Ayrıca, 113 işçi birliğinin de başvurusu alınmıştır. 28 Ağustos 2008'e kadar değerlendirilen başvurular sonucu, 275 aday adayının başvurusu kabul edilmiştir. Bölgesel Seçim Kurulu, diğer adayların başvurularını çeşitli sebeplerden dolayı reddetmiştir. Temyiz hakkı bulunan bu adaylardan, 52'si Bölgesel Seçim Kurulunun kararına itiraz edip, temyiz için Merkezi Seçim Kurulu'na başvurmuşlardır. Merkezi Seçim Kurulu, bu başvurulardan 8'ini haklı bulup, aday olmalarına karar vermiştir. Kurulun reddettiği 19 başvuru sahibi ise, Merkezi Seçim Kurulu'nun da kararına itiraz etmek için Yüksek Mahkeme'ye temyize gitmişlerdir. Yüksek Mahkeme bu başvurulardan ikisini kabul edip, aday olmalarına karar vermiştir. Böylece toplam aday sayısı 285'e yükselmiştir. Ancak, 12'si muhalif adaylar olmak üzere toplam 22 kişi, adaylıktan çekilmiştir. Belarus Merkezi Seçim Kurulu'nun 26 Eylül 2008 tarihinde yayınladığı bilgilere göre, 263 kişi 110 koltuklu mecliste yer alabilmek için seçimlerde aday olmuşlardır.⁴ Bunlarda 82'si siyasi parti mensuplarıdır. Seçimler 925 uluslararası, 17.000 yerel gözlemci tarafından izlenmiştir. Ayrıca AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) de 43 ülkeden 449 temsilcisiyle seçimleri izlemiştir. Yurtdışında yaşayan

⁴ "V Belarusskiy Parlament Ballotiruetsiya 263 Kandideta", <http://www.regnum.ru/news/1060871.html>, bilgi alım tarihi: 28.09.2008.

Belaruslular için 31 ülkede 41 farklı seçim bölgesinde de sandıklar kurulmuş, seçmenlerin oy kullanmaları sağlanmıştır. Seçmen listelerinde adı olmaya adaylar, geçerli bir kimlik belgesi ve oturum kaydıyla oy kullanabilmişlerdir. İhlal itirazlarının yoğunlaştığı noktalardan biri de budur.

Seçimlerde erken oy verme işlemi 23 Eylül tarihinde başlayıp 26 Eylül'de sona ermiştir. Bu noktada, yukarıda da belirtildiği gibi Belarus hükümeti, oy verme oranını artırmak için ilginç yöntemlere başvurmuştur. Özellikle seçimlerin gençler tarafından boykot edilmesini önlemek için, erken oy veren öğrencilere bir günlük tatil verilmiştir. Muhalifler tarafından öğrencileri kandırmaya yönelik olduğu düşünülen bu karar oldukça tartışılmış ve eleştirilmiştir.

Seçimleri izleyen AGİT, seçimleri;

- gözlemcilere gereken kolaylıklar sağlanmadığı
- seçimlerin gözlemciler tarafından izlenmesinin engellediği
- oyların sayıldığı yerlere gözlemcilerin alınmaması
- sahte seçmen ve oy kaydı
- gereken demokratik koşulların sağlanmadığı v.b

nedenlerden dolayı eleştirmiş ve demokrasiden uzak bir seçim olarak nitelendirmiştir.

Seçim günü yaptığımız gözlemlerde, oy verme işlemleri sırasında bazı sandıkların uluslararası standartlarda olduğu görülmüştür. Ancak, bütün oy kullanma bölgeleri için aynı şeyleri söylemek güçtür. Başkent Minsk ve çevresinde, geçen seçimlere oranla daha düzenli

yönetilen bir seçim süreci varken, küçük seçim bölgelerinde zaman zaman düzensizlikler görülmüştür. Ancak, yine de Minsk ve çevresinde seçim öncesinde olduğu gibi, seçim sürecinde de bazı ihlallerin olduğu somut olarak görülmüştür.

Belarus Milli Meclisi Seçimleri

Belarus Milli Meclisi iki kısımdan oluşmaktadır. Doğrudan seçimle gelen Temsilciler Meclisi ve dolaylı seçilen Cumhuriyet Konseyi, Belarus meclisini oluşturur. Temsilciler meclisi dört yılda bir yapılan seçimlerle göreve gelir. Bir adayın temsilciler meclisine seçilebilmesi için, ilk turda oyların %50 'sini alması gerekir. İlk turda bu oy oranına ulaşamayan aday, seçilebilmek için iki hafta sonra yapılacak seçimlerde oyların %25'ini almak zorundadır.

-Belarus Meclis Binası ve Lenin Heykeli, Lenin Meydanı-Minsk-

24 Haziran 2008’de, Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko, seçimlerin ilk turunun 28 Eylül 2008’de yapılacağını ilan etmiştir. İlk turda %50 oy oranına ulaşamayan adayları için, ikinci turun 12 Ekim 2008’de yapılması kararlaştırılmıştır.

İlan Edilen Seçim Takvimine Göre;

20 Temmuz/18 Ağustos 2008 – Aday adayı başvurularının kabul edileceği tarih

19 Ağustos-28 Ağustos 2008 – Aday kayıtları

28 Ağustos- 27 Eylül 2008 – Resmi Seçim Kampanya Süreci

olarak belirlenmiştir.

Seçim sonuçlarına göre meclise girmeye hak kazanan isimleri ve partileri

http://vybor.by/elect/ppns4/ppns4_o_zareg.html adresinden öğrenebilirsiniz.

Erken Oy Kullanma

Seçimlerin belki de en eleştirilen kısmı erken oy verme kurallarının ve denetiminin düzgün ve demokratik şartlara uygun olmamasıdır. 5 gün önceden başlayan erken oy verme süresi, AGİT tarafından “denetimsiz”, “düzensiz” ve “temiz usullerden uzak” olarak nitelendirilmiştir. Bunda, oy pusulalarının sayım ve muhafaza koşulları, seçim evraklarının güvenliği v.b konulardaki olumsuz izlenimler etkili olmuştur. Mahalli Seçim Komisyonu, güven sağlamak amacıyla, 18 Eylül’de “erken oy verme sürecinde bütün seçim evrakları mühürlenip muhafaza ediliyor” diye bir açıklama yapsa da, bu özellikle muhalifler ve gözlemciler için ikna edici olmamıştır.

-Sandıkların Saklanması-

Erken oy verme sürecinde, 1,843,856 seçmen –ki bu %26.3’lük bir oy oranına denk gelmektedir- oy kullanmıştır. Bu oranın bu kadar yüksek olmasında, muhaliflere göre, çeşitli usulsüzlükler ve demokrasi dışı yaptırımlar büyük rol oynamıştır. Örneğin, muhalefete göre okullarda, öğretim üyelerine öğrencilere baskı yapması konusunda uyarılarda bulunulmuştur. Ayrıca erken oy veren öğrencilere birgünlük tatil verilirken, “henüz” oy vermeyen öğrencilerin isimleri listelerde belirtilmiş, “bir nevi teşhir edilmiştir”. İşçi toplulukları, toplu ulaşım araçlarıyla oy kullanmaya götürülmüştür.

AGİT, bütün bu süreci dikkatle takip etmiştir. Bu süreç, seçimlerin demokratik olmamasının nedenlerinden biri olarak gösterilmiştir. AGİT'e göre, %26.3'lük bir oy oranı, bu şartlardaki bir erken oy verme süreci için oldukça sağlıklıdır.

-Seçimler Adil ve Demokratik olacak...-

Seçimlerdeki Kadın Katılım Oranı

Belarus yasaları, kadın ve erkek adayların seçme ve seçilme hakkında bir ayrım gözetmemektedir. Ancak, seçim öncesi dönemde kadın aday sayısını artırmak için gerek sivil toplum örgütleri, gerekse siyasi partiler herhangi bir ek çaba göstermemiştir. Oysa ki, Belarus'ta kadınların her alanda etkinliği göze çarpmaktadır. Otobüs-tramvay şoförü, pazarcı, çöpçü, bürokrat, öğretmen, doktor, garson, aşçı, çiftçi, kısacası hayatın her alanında kadınlar, erkeklerden daha fazla göze çarpmaktadır. Bunda, II. Dünya Savaşında cepheye giden erkeklerin büyük bir kısmının geriye dönmemesi oldukça büyük bir etkidir. Savaş sonucu nüfusunun üçte ikisini kaybeden Belarus, bugün bile bu etkileri taşımaktadır.

Hayatın bütün alanlarında oldukça etkin olan Belaruslu kadınlar, siyasette aynı başarıyı gösterememişlerdir. 24 bakanlı Belarus kabinesinde sadece 1 bayan (Anna Konstantinovna) görev yapmaktadır. Bir önceki temsilciler meclisinin, 110 üyesinden sadece 32'si bayandı. Konseyin 56 üyesinden ise sadece 18'i bayandır. Tabii ki bu rakamlar, dünya standartlarının üstündedir. Ülke valileri arasında herhangi bir bayan yokken, siyasi parti genel başkanları arasında 1 bayan (Tatyana Golubeva- Belarus Komünist Partisi) bulunmaktadır.

Bu seçimlerde ise fazla bir farklılık olmamıştır. 263 aday arasında, 54 bayan –ki %21’lik bir orana denk gelmektedir- meclise girebilmek için yarışmış, seçimler sonucu 35 bayan meclise girme hakkı elde etmiştir.

Merkez Seçim Kurulu’nun başkanı da bir bayandır. Onla birlikte, 12 kişilik kurulun 5 üyesi bayandır. Seçim döneminde, birçok sandıkta bayanlar başkan olarak görev yapmış, seçim günü yapılan protesto gösterilerinde de ön saflarda bayanlar etkin roller oynamışlardır.

-Oy sayma ve kullanma esnasında bayanlar-

AGİT’ten Lubomir Kotek’in fotoğrafına yansıyan bir başka görüntüde ise, seçim günü sabahın erken saatlerinde oy verecek vatandaşları sandık başında bekleyen sandık görevlileri görülmektedir. Sandık başkanının bayan olduğu bu oy verme bölgesinde de, bayan sandık görevlileri, diğer sandıklarda olduğu gibi erkeklerden daha fazladır.

-Seçmenleri Bekleyiş, Fotoğraf: Lubomir Kotek, AGİT-

Seçim Sürecinde Görsel ve Yazılı Basın

-Ben Özgür Basın Taraftarıyım, Ya Siz?-

Enformasyon Bakanlığı'nın verilerine göre Belarus'ta, 1314 “yazılı basın organı”, 9 haber ajansı, 66 televizyon 158 radyo kanalı bulunmaktadır.

Ancak, ülke nüfusuna göre iyi sayılabilecek bu sayılar yanıltıcı olabilir. Çünkü ülkede, bağımsız-tarafsız basın neredeyse yoktur. Resmi basın-yayın organlarının hepsi, devlet başkanının kontrolündedir. Ülkede basın özgürlüğü yoktur. Herhangi bir gazetede, “cinayet”, “hırsızlık”, “kavga”, “tartışma”, “siyasi polemik”, “devlete bağlı kurum ve kuruluşlara

eleştiri” görmek neredeyse imkansızdır. Bu konuyu sorduğumuz zaman, aldığımız cevap hep aynıdır. Nijerya’dan gelip Belarus’ta mühendislik okuyan BATU öğrencisi U.O isimli öğrenci bu konuda şöyle söylüyor:

“İdeal ülke, gazetelerdeki gibidir. O (Devlet Başkanı), halka bu ülkedeki her şeyin tozpembe olduğunu göstermek istiyor. Gazeteler ve televizyonlar, bunun için başlıca araç. Bu ülkede sanki kimse ölmüyor, öldürülüyor. Herhangi bir suç işlenmiyor. Sanki her şey rüyalar ülkesindeki gibi. Arka sayfalar spor haberleri, ön sayfalar boy boy başkan fotoğrafları. Luka (Başkan), görevini iyi yapıyor mu bilmiyorum ama gazetelere gülümseyerek çok güzel poz veriyor.” sözleriyle bu durumu özetliyor.

-Lukaşenko ve oğlu oy verirken-

Ülkede sadece birkaç gazete muhalif yayın yapmaktadır, onlar da el altında dağıtılmaktadır. Bu gazeteleri, basanlar, yayımlayanlar, satanlar, okuyanlar ve üzerinde bulunduranlar oldukça sert cezalara çarptırılmaktadır.

Seçim sürecinde, görsel ve yazılı basındaki propagandalar Merkezi Seçim Kurulu tarafından düzenlenmiş ve denetlenmiştir. Kurul, adayların kampanya sürecinde 2’şer sayfalık propaganda yapması için *Beloruskaya Niva, Narodnaya Gazeta, Respublika ve Zvjazda* gazetelerinin kullanılmasına karar vermiştir.

Seçimlerden önce, Enformasyon Bakanlığına bağlı Belarus Devlet Televizyonu’nun Genel Müdürü, propaganda sürecinde bütün adaylara eşit süre verileceğini açıklamıştı. Genel Müdür, sürenin aday sayısına göre belirleneceğini söylemiş, herhangi bir açığoturma veya

tartışma programı düzenlenmesinin gündemlerinde olmadığını belirtmişti. Ayrıca, seçim kampanyalarının, vatandaşın ilgisini çekmediğini, bundan dolayı, kanallarda çok fazla yer almamasının anlayışla karşılanması gerektiğini söylemişti. Söylendiği gibi, her adaya 3 Eylül'den 19 Eylül'e kadar önceden kaydedilmiş video ve ses kayıtlarıyla 5'er dakikalık bir propaganda imkânı sağlanmıştır. Bu olumlu bir gelişme olarak değerlendirilse de, demokratik gelenekten uzak bir seçim havasını engelleyememiştir.

Yasadışı basın araçlarını da kullanan muhalefet, çeşitli gerekçelerle seçimlere boykot çağrısını sık sık yineledi. 31 Ağustos'ta Birleşik Demokratik Güçler, seçimleri boykot edeceğini açıkladı. Ancak, 12 Eylül'de seçim sürecini devam ettirdiğini ilan etti. Belarus Milli Cephesi, bu süreçte çekimser kalırken, BDG 28 Eylül'de barışçıl bir protesto gösterisi yapacağını duyurdu. Bütün bu süreç, el altından yayın yapan gazeteler ve internet aracılığıyla duyuruldu. Bu süreçte internet muhalefet tarafından etkin bir biçimde kullanılmıştır. Ancak, hükümet, muhalif yayın yapan siteleri, birçok kez kapatma veya durdurma girişiminde bulunmuş ve birçoğunun yayın yapmasını engellemiştir.

-“-Vıkluçay Televizor i Prihodi” Televizyonu Kapat ve Gel-

Bir önceki seçimde kullanılan bu afiş, bu seçimde de görsel ve yazılı basın durumunu gözler önüne sermektedir. Bu afişler muhalifler tarafından devlet başkanlığı seçimini protesto etmek amacıyla 25 Mart'ta yapılan gösteriler için hazırlanmıştır. Afişte, Belarus Tv kanalları ve her kanalda Lukaşenko imgesi göze çarpmaktadır.

Seçim Öncesi Olumlu Birkaç Gelişme

Seçim öncesinde, oldukça sınırlı olmasına rağmen muhalif adaylara verilen görsel ve yazılı basında propaganda imkanı, geçmiş seçimlere göre oldukça olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Yapılan nakdi yardım, çok az olmasına karşın yine de demokratik çoğulculuk adına sevindirici bir gelişmedir.

Seçim öncesi bazı adayların parmak izleri alınmıştır. Polis yetkilileri bunun “rutin bir uygulama” olduğunu iddia etseler de, bu uygulamanın 4 Temmuz’daki patlamayla ilgili bir soruşturma kapsamında başlatıldığı bilinmektedir. Bu muhalifleri oldukça rahatsız etmiştir. Bu tür uygulamalar olumsuz olarak değerlendirilse de, muhalif adayların Devlet Başkanı tarafından “affedilip” “salıverilmesi” en azından muhalefetler için sevindirici bir gelişmedir. Demokratik hakların olabildiğince genişletilmesini arzulayan Belarus muhalafeti için bu oldukça küçük bir adım olmasına rağmen, uluslar arası gözlemciler tarafından “önemli ve olumlu” bir gelişme olarak değerlendirilmiştir., Alyaksandr Kazulin, Andrey Kim ve Sergey Parsukeviç’in affedilmesi, “demokrasinin sonucu” olmasa da, “demokrasinin ufak bir başlangıcı” olabilir.

Lukaşenko

-Muhaliif cepheleden görütüler-

Seçim Sonuçları

2004 seçimlerinde, hiçbir muhalif adayın mecliste yer almaması bu seçim öncesinde de benzeri kaygıları akla getiriyordu. 2004 seçimlerinde, sadece 12 temsilci siyasi partiler tarafından gösterilen adaylardı. Bu Belarus demokrasisi ve siyasi partileri açısından oldukça kara bir tabloydu. 2008 seçimlerine de benzeri tabloları anımsayarak giren Belarussular için bu seçim sonuçları pek de umutlu değildi.

Seçimlerde yaklaşık 7,016,711 seçmen oy kullanmak için kaydedilmiştir. İlk tur sonucunda bütün adaylar %50'lik oy oranına ulaştığı için, ikinci tura gerek kalmamıştır.

Seçim sonuçlarının açıklanması, AGİT v.b kuruluşların ihlal kaygılarını doğrulamıştır. Ne ilginçtir ki, seçim sonuçlarına göre, 110 koltuklu meclis, tamamıyla iktidar yanlısı temsilcilerden oluşmuştur. Muhalefetten bir kişinin bile, meclise girememiş olması, demokratik kaygıların ne denli haklı olduğunu göstermiştir.

Seçim sonuçları Merkezi Seçim Kurulu'nun sitesinden ilan edilmiştir.

http://vybor.by/elect/ppns4/ppns4_o_zareg.html ilan edilmiştir:

SEÇİM SONRASI GÖSTERİLER

Muhalifler seçim günü bir protesto gösterisi yapacaklarını seçime 2 hafta kala açıklamışlardı. Beklendiği gibi muhalifler seçim sonuçlarını beklemeden sokaklara dökülmeye başladılar. Daha önceki seçimlerde olduğu gibi Oktyabırskaya Ploşad “Ekim Meydanı” yine muhalif grupların toplandıkları adres oldu. 28 Eylül 2008 günü, saat 19.30'dan

sonra alanı doldurmaya başlayan kalabalık ilk başlarda sessiz bir bekleyiş durumuna geçtiler. Önceki gösterilere oranla, katılım oldukça düşüktü. Bunda son gösterilerde, polisin ağır müdahalesi, birçok kişinin ciddi biçimde yaralanması, polisin “gerçek mermilerle ateş açma tehdidi” v.b etkenler etkili olmuştur. Ayrıca, daha önceki gösteriler sırasında, okuldaki yoklamalarda ismi bulunmayan öğrenciler okullardan atılmıştır. Bu gösterinin pazar gününe denk gelmesi öğrenci katılımında ciddi bir artış sağlamıştır. Katılımcıların büyük bir kısmı, çeşitli öğrenci gruplarından oluşmuştur.

“Henüz üniversite birinci sınıfta öğrenim gören, Oleg ve Sergey, Avrupa Birliği bizi Rusya’dan koparacak, Batı’yla ilişkilerimizi geliştirecek, daha parlak bir gelecek sağlayacak diyor. Ancak, birkaç soru daha yönelttiğimizde, asıl amaçlarının AB’den önce, Lukaşenko’dan kurtulmak olduğunu anlıyoruz. Gençlerin, AB konusunda da yeterli bilgiye sahip olmadıkları kısa bir sürede ortaya çıkıyor.”

-Saat 19.35'de Ekim Meydanı-

19.35'te cılız birkaç grup sessizce alanda beklerken, ilk göze çarpan medya mensupları ve alandaki sivil güvenlik görevlileridir. Ayrıca, fotoğrafa dikkatli bakılırsa, meydandaki binanın çatısında, sol üst kısımda da keskin nişancılar ve görüntü kaydı alan devlet görevlileri bulunmaktadır.

-İlerleyen dakikalarda alanı doldurmaya başlayan Belaruslular-

-Luka Dur, Seçim İhlali Yapma-

-Halk Cephesi-

-Dürüst Seçime: Evet, İhlale: Hayır

-Ben özgürlük taraftarıyım-

-Diktatörlüğe Boykot-

-Dayoş Novie Vıborı- Seçimleri Yenileyeceksin!-

-Dur Luka, Seçim İhlali Yapma-

-Biz seçim yandaşız, Fakat usülsüzlüklere karşıyız-

-Za Demakratıyu, Demokrasi İçin-

-Biz Seçim taraftarıyız, Ama Seçim Usülsüzlüğüne Karşıyız-

-Lukaşenko, Avrupa'daki Son Diktatör-

-Rus askeri üslerine hayır-

-Aleksandr Lukaşenko-Posledniy Diktator Evropı, A.Lukaşenko, Avrupa'nın Son Diktatörü-

-Yaşa Bağımsız Belarus-

-Yaşa Belarus, Özgürlük İçin, Yeni Seçimler-

BELARUS MUHALEFETİNİN DURUMU

Belarus muhalefetine en büyük özelliği gençlik tabanlı olmasıdır. Ukrayna’da “Turuncu”, Gürcistan’da “Kadife” olarak adlandırılan Batı yanlısı devrim, Belarus’ta muhtemel “Jeans” devrimi olarak adlandırılmaktadır. Çünkü, Belarus muhalefetine göre, “jeans” gençliğin simgesidir. Ancak, bu sadece gençliğin değil, Batı yanlısı olmanın da simgesidir aynı zamanda.

-Mı ne oppozitsiya/Mı-Narod Biz muhalefet değiliz, Biz halkız

Tamamıyla Batı destekli Belarus jeans muhalefeti, yakın vadede Devlet Başkanı Lukaşenko’yı devirip, uzak vadede bütün sistemleriyle Batı’nın bir parçası haline gelmiş bir devlet amaçlamaktadır. Bunun için, özellikle ABD ve AB ülkelerinden önemli miktarda para desteği almaktadır. Bunun için, özellikle ABD ve AB ülkelerinden önemli miktarda para desteği almaktadır. ABD 2005 yılında ülkedeki muhalif partilere kongre kararıyla 5 milyon Amerikan doları yardım yapmıştır.⁵ Bu resmi rakamın yanı sıra, el altından oldukça “cömert” destekler de olduğu bilinmektedir. 2005 seçimlerinin olduğu gün, İkinci Dünya Savaşı kutlamaları için Avrupa turunda olan Bush, Letonya’nın başkenti Riga’dan, 3 Baltık lideri, Valdas Adamkus(Litvanya), Vaira Vike-Freiberga (Letonya) , Arnold Ruutel (Estonya) ile birlikte Putin’e eski Sovyet ülkelerindeki demokratik açılımları desteklemesini istemiştir. Aynı konuşmada Bush, Belarus Devlet Başkanı Lukaşenko için de “Avrupa’nın son diktatörü” ifadesini kullanmıştır.⁶ Bu ifade birçok kez, dönemin ABD Dışişleri Bakanı Rice tarafından da dile getirilmiştir. Devlet Başkanına protesto gösterileri sırasında, ABD, AB bayrakları yanı sıra açılan İsrail bayrakları da Belarus’taki muhalefetin “bağımlılığını” açıkça gözler önüne sermektedir.

⁵ “ŞŞA Videlyayut Pyat Millionov Dollarov Protivnikam Lukaşenko”,08.04.2005.
<http://lenta.ru/news/2005/04/08/belorus/>

⁶ “Bush Tells Putin Not to Interfere With Democracy in Former Soviet Republics”,08.05.2005
http://www.nytimes.com/2005/05/08/international/europe/08prexy.html?_r=1

Gücünü halktan almayan hiçbir muhalefet, başka devletlerin boyunduruğu altında başarıya ulaşamaz ilkesi Belarus muhalefeti için de geçerlidir. Turuncu bayraklar devrimi simgelediği için anlayışla karşılanabilir, AB bayrakları, birliğe katılmak istedikleri için anlayışla karşılanabilir, ABD bayrakları da zorlama bir anlayışla “ABD para yardımları” karşılığı anlayışla karşılanabilir, ancak, İsrail bayraklarının Belarus’ta görülmesi, tarafsız hiçbir gözlemci için anlayışla karşılanamaz.

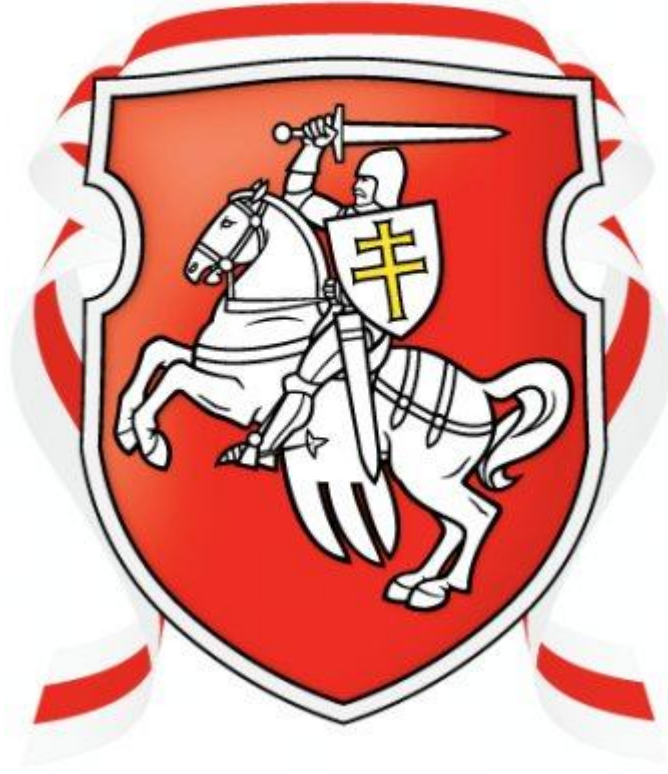
Rusya karşıtı olabilirsiniz, Devlet Başkanı’nın politikalarını beğenmeyebilirsiniz, ülkede diktatörlük olduğunu da iddia edebilirsiniz, ancak hiçbir politik amaç için, halk egemenliğini başka milletlerin çıkarına peşkeş çekemezsiniz. Dünyadaki bütün politik sistemler için bu geçerliken, Belarus muhalefeti bunu görmezden gelmektedir.

Tabii ki, hiçbir baskı rejimi, demokratik sistemler için kabul edilemez. Belarus muhalefeti, demokrasinin bu özelliğine sahip çıkarken, demokrasinin bir diğer önemli özelliği “halkın iradesi” yok sayılmaktadır. Bu yüzdendir ki, Ukrayna ve Gürcistan’da olduğu gibi halk tabanlı geniş bir kitle hareketine henüz dönüşmemiştir. Ukrayna ve Gürcistan’dan farkı, muhalefetin de için de bölünmesidir. Ukrayna’da muhalifler sokağa döküldüğü zaman, “turuncu atkılar” sadece Yuvşenko için sallanmıştı. Ama Belarus’ta devlet başkanlığı seçimin de bile Lukaşenko’nun karşısına üç tane muhalif lider çıkmıştır. Mitinglerde beraber görülen bu liderler, iş sandığa gelince birbirlerini tanımaktadırlar. Bu Belarus muhalefeti için bir eksi olarak değerlendirilebilir.

-Svaboda/ Özgürlük- Muhalif Hareketlerin Logolarından Biri

БЕЛАРУСЬ

-Muhaliflerin Simgelerinden, Belarus Eski Amblemi-

-Genç Muhaliflerin Simgesi Bizon-

Irak'a Özgürlük, Amerika, Seninleyiz

-(Saddam) Hüseyin Gitmeli-

-Bush, Blair Siz Haklısınız-

-Muhafif liderlerden Kozulin Beyaz Saray'da-

Kozulin'in Kızı ve Muhafifler Bush'la Görüşüyor-

-Jeans Za Svabodu / Özgürlük İçin Jeans-

-Belarus Özgür Olacak-

-Jivi Belarus/ Yaşa Belarus-

Belarus muhalefeti, Avrupa'nın en "geç" ve en "cesur" muhalefetlerinden biri olduğu için, siyasal iletişim bağlamında Belarus muhalefetinin propaganda yöntemlerini de ele almak yerinde olacaktır.

BELARUS MUHALEFETİ VE SİYASAL İLETİŞİM YÖNTEMLERİ

Belarus muhalefetinin bütün propaganda yöntemleri gençlik tabanlıdır. Devlet başkanına karşı bir gençlik hareketi olan bütün siyasi propagandalarda gençler ön plandadır. Hareketin simgesi de bu yüzden "jeans" olarak seçilmiş, propagandalarda "jeans" imgesi üzerinde durulmuştur.

Belarus muhalefetinin en önemli simgelerinden biri “jeans” kumaşı üzerine yazılan 16 sayısıdır. Burada jeans kumaşıyla anlatılmak istenen gençlik, 16 (yaş) sayısı ile iyice somutlaştırılmıştır. Muhtemel devrimin simgesi “16 yaş”tır. Bu simge, afiş olarak basılmış, çıkartma olarak dağıtılmış ve grafiti olarak metro ve otobüs duraklarına uygulanmıştır. Bu logonun Belarus’ta kullanımı tamamen yasak olup, üzerinde bulunanlar hakkında derhal cezai işlem yapılmaktadır.

-DOSTAL – DEFOL

“Dostal” Defol Belarus muhalefetinin en bilindik siyasi kampanyalarından biridir. Bu da tıpkı bir önceki simgede olduğu gibi, içeriğinde ince anlamlar barındıran detaylara sahiptir. Rusça’da “Dostal” çok kaba bir ifade olup, “defol, sıktın, baydın, usandırdın” gibi anlamlara gelmektedir. Bunun gibi birçok kelime varken, muhalefetin sık sık “Dostal”ı kullanmasının, onu adete simgeleştirmesinin birkaç nedeni vardır. Bunlardan en önemlisi, kelimenin sonundaki iki harf, “A ve L”nin devlet başkanı Aleksandır Lukaşenko’yu simgelemesidir. Dikkati çekmek için, A genelde farklı bir renk veya tonla yazılmıştır. Ayrıca, kullanılabilir en ağır ifadelerden biridir. Birçok muhalif isim, bu ifadeyi kullandıkları, bu ifadenin logolarını taşıdıkları, duvarlara “grafiti” yöntemiyle yazdıkları için sert cezalara çarptırılmışlardır.

-NADOYEL/ BIKTIRDIN

Dostal ifadesinin biraz daha yumuşak hali olsa da yine benzer anlamlara gelen “Nadoyel” ifadesi de Devlet Başkanı A.Lukaşenko için en çok kullanılan muhalif sloganlardan biridir. Resimde de görüldüğü gibi, üzerinde Lukaşenko’nun üzeri çizili olan bir resmi, “Nadoyel” ifadesiyle birlikte balon üzerine basılmıştır. Bu, muhaliflerin en çok kullandığı yöntemlerden biridir.

-Fırkeviç'e Özgürlük-

Muhalif isimlerden biri olan, tutuklu sanık Fırkeviç için yapılan bu grafiti Belarus'un çeşitli şehirlerinde farklı zamanlarda uygulanmıştır. Resimde kullanılan kırmızı ve beyaz renkler, muhalif gruplardan, "Halk Cephesi"nin bayrağını temsil etmektedir. Sözü edilen kişi, muhalefete göre "sadece demokratik özgürlük isteyen" faaliyetleri nedeniyle tutuklanmıştır. Hükümet ise, düzeni bozduğu ve devlet başkanına saygısızlık ettiği için tutuklandığını savunmuştur.

Bu resimde de muhalifler tarafından seçimleri boykot etmek için yapılan bir çağrıyla yok etmeye çalışan bir işçi görülmektedir. Gerilla propagandası da diyebileceğimiz bir yöntem kullanan muhalefet, seçimleri boykot çağrısını her fırsatta yenilemiştir. Bunun için sağa sola her yere "Boykot" yazmaya çalışmışlardır. Kimi zaman grafitilerle, kimi zaman yağlı boyalarla yapılan bu propaganda son zamanlarda yerini "çıkartma kağıtlara" bırakmıştır.

Aşağıdaki resimde de görüldüğü gibi, uzun ömürlü çıkartma kağıtlarını kullanma, muhaliflerin en sık başvurduğu yöntemlerden biri olmuştur.

(Lukaşenko'nun öğrencilere ve emeklilere uygulanan aylık abonman sistemini kaldırması üzerine bir boykot çağrısı) Tepkiler sonucu, ülkede önemli bir oy potansiyeline sahip emekliler için zam geri alınırken, “muhalif” tavırlarıyla bilinen öğrencilere zam uygulaması devam etmiştir.

-Lukaşizmden Kurtulmuş Alan, Dikkat Lukaşizm-

ВРЕМЯ УБИРАТЬ!

-Temizlik Zamanı-

ОН ОБЕЩАЛ резко повысить уровень жизни белорусов.

И ПОВЫСИЛ...

С начала года квартплата увеличилась в 5,48 раза, плата за пользование лифтом - в 8 раз. Горячая вода подорожала в 2,36 раза, газ - на 90,1%, холодная вода - на 50,8%.

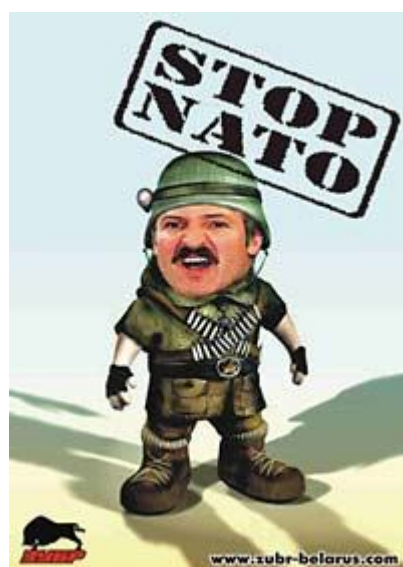
**ОН ДОЛЖЕН
УЙТИ!**

-On Doljen Uyti / O Gitmeli-

-Elini Çek Çocuklarımızdan-

СВАБОДА
 За вашу і нашу свободу!
Тадэвуш Касцюшка

МІЛАСЭРНАСЦЬ
 Трэба проста рабіць
 сваю справу
Маці Тэрэза

НЕНАСІЛІЕ
 Вопросы совести не решаются
 большинством, они решаются
 душой
Махатма Ганді

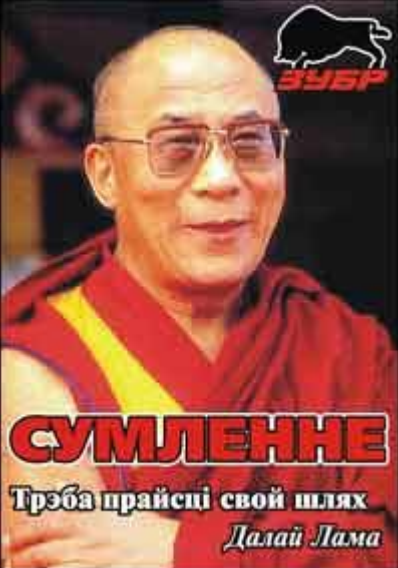
ЧЕСТЬ
 Честь ярма не приемлет
Спартак

МУЖНАСЦЬ
 Пакуль мы разам,
 нас не перамогуць!
Эрнэста Чэ Гевара

ПРАВДА
 Наконец-то нам дали
 приказ наступать
Владимир Высоцкий

СУМЛЕННЕ
 Трэба прайсці свой шлях
Далай Лама

-Avrupa Mart'ı Özgürlük İçin-

Bu simge, Avrupa Mart'ı adıyla faaliyet gösteren bir muhalif gruba aittir. Grup, Belarus'un Avrupa Birliği'ne girerek, Avrupa kültürü ve dinamikleriyle hayatta kalabileceğini savunur. Avrupa Birliği onlar için en büyük idealdir. Grubun AB'yle sıkı ilişkileri vardır.

-14 Ekim 2007, Avrupa Mart'ı, Ekim Meydanı, Minsk, 14.00-

Grup 14 Ekim günü büyük bir miting düzenlemeye çalışmış, bugünü adeta yeni bir bayram ilan etmek için uğraşmıştır. “**Özgürlük İçin**” hareketinin lideri **Milinkeviç**’in, Belarusluları, 14 Ekim’de Minsk’te yapılacak olan Avrupa Mart’ı isimli gösteriye davet eden nutku şöyledir;

Belarusça Orjinali:

Грамадзяне Беларусі!

14 кастрычніка галоўным праспектам сталіцы пройдзе Еўрапейскі Марш.

Гэта будзе Марш дзеля будучай свабоднай і еўрапейскай Беларусі. Гэта будзе пачатак нашага шляху ў свабодную і аб’яднаную Еўропу.

Звяртаюся да ўсіх: прыйдзіце на праспект і прадэманструйце сваю волю да Свабоды, свой свабодны еўрапейскі выбар.

Прашу жыхароў гарадоў і вёсак ахвяраваць гэты дзень Беларусі — вашай краіне, якую вы так любіце. Прыедзьце на Пакроў у сталіцу. Адчуйма разам дух і моц Свабоды.

Дзяўчаты і хлопцы! На цябе, наша моладзь, надзея! Слухайце сваё сумленне, рабіце дабро і нічога не бойцеся.

Маніфестацыі — самы эфектыўны спосаб барацьбы за свабоду. Седзячы ў хаце — нічога не даб’емся. Трэба выходзіць! Столькі, колькі спатрэбіцца, каб вызваліць саміх сябе і наш народ. Няма іншай рады. Свабоды трэба дамагацца, яе трэба заслужыць. Так рабілі іншыя народы Еўропы. Сябры Беларусі з розных краінаў Еўропы прыедуць 14 кастрычніка ў Мінск, будуць разам з намі.

Звяртаюся да палітычных партыяў і грамадскіх арганізацыяў, да кожнага: няхай побач са сцягамі Еўрасаюзу ў гэты дзень лунаюць нашы светлыя нацыянальныя сцягі, няхай на дэманстрацыі гучыць нацыянальная мова. Няхай на плакатах і лозунгах будуць адлюстраваныя нашы думкі. Няхай наша рашучасць і дух свабоды стануцца нашай самай магутнай зброяй!

Звяртаюся да тых, хто падтрымлівае цяперашні палітычны і эканамічны курс: прыйдзіце на галоўны праспект. Мы адна нацыя. У нас роўныя правы і супольная будучыня. Мы — еўрапейцы! Мы — гаспадары дзяржавы, мы — крыніца ўлады. Не будзе багатай і шчаслівай тая краіна, дзе грамадзянаў трымаюць за рабсілу. Падтрымайце еўрапейскі выбар для Беларусі!

Кожны год увесну грамадзяне выходзяць на вуліцу ў Дзень Волі 25 Сакавіка. Няхай ад гэтага году Пакроў, 14 кастрычніка, стане Днём еўрапейскага выбару беларусаў.

Ад свабоды выйграюць усе. Нават тыя, хто цяпер яе баіцца.

Вяртанне ў свабодную і заможную Еўропу — гарантыя захавання нашай незалежнасці і культуры, развіцця эканомікі, росту дабрабыта.

Будзем разам 14 кастрычніка!

Разам – да еўрапейскай будучыні Беларусі, будучыні нашых дзяцей і ўнукаў.
Аляксандр Мілінкевіч

Belarus Vatandaşları;

14 Ekim’de “Avrupa Mart”ı şehrimizin ana meydanında toplanacak.

Bu, özgür bir gelecek ve Avrupalı Belarus için bir “Mart” olacak. Bu özgür ve Birleşik Avrupa yolumuza bir başlangıç olacak. Hepinize sesleniyorum: Meydana gelin ve özgürlük için isteğinizi, özgür Avrupa seçiminizi gösterin. Şehirlerde ve köylerde oturanlardan bu günü “Sevgili ülkeniz” Belarus’a adanmalarını istiyorum. Ekim 14’te başkente gelin. Haydi özgürlüğün gücünü ve ruhunu hissedelim., Gençler,

Umudumuz sizlersiniz, vicdanınızın sesini dinleyin, doğru davranın korkmayın!

Manifestolar özgürlük mücadelesinin en kuvvetli anlamıdır. Evde oturarak hiçbirşey başaramayız. Dışarı çıkmalıyız. Her zaman olduğu gibi, özgür insanlara ihtiyacımız var.

Başka şansımız yok. Özgürlük için çarpışmalıyız, onu hakketmeliyiz. Tıpkı Avrupa’nın diğer milletlerinin yaptığı gibi. Belarus’un dostları, 14 Ekim’de bize katılacak.

Siyasi partilerden ve sivil topluluklardan, herkesten, bizim bayrağımızı Avrupa’nın bayraklarıyla yan yana dalgalandırmalarını istiyorum. Haydi, anadilimizle konuşalım. Düşüncelerimizi posterlere sloganlara yansıtalım. Haydi kararlılığımızı ve özgürlük ruhunu sahip olduğumuz en güçlü silah yapalım. Bugünkü yönetimin ekonomik ve siyasi politikalarını destekleyenlere sesleniyorum; Meydana Gelin! Biz bir milletiz. Bizlerin eşit hakları ve ortak geleceği var. Biz Avrupalıyız. Bizler ülkenin sahibiyiz, bizler gücün kaynağıyız. Eğer, vatandaşların işgücü köleliğe dönüştürülüyorsa, hiçbir ülke başarılı ve mutlu olamaz. Sizleri, Belarus’un Avrupa seçimine çağırıyorum.

Her yıl, baharın 25’inde Belarus vatandaşları Özgürlük Günü’nü kutlamak için sokaklarda toplanır. Şimdiden itibaren, 14 Ekim’i, “Meryem Ana’nın Şefaath Günü”, Belarus’un Avrupa Seçiminin günü yapalım.

Herkes özgürlükten menfaat sağlar. Şimdi korkanlar bile.

Özgür ve refah Avrupa’ya dönüşümüz, bağımsızlığımızı, kültürümüzü, ekonomik gelişmeye katkımızı ve refahımızı garanti altına alacak.

Ekim 14’de beraber olalım.

Belarus’un Avrupa geleceği için, çocuklarımızın ve torunlarımızın geleceği için.

Aleksandr Milinkevich.

-Mart Özgürlüğü, Biz Kazanacağız!-

-Mart Özgürlüğü, Biz Kazanacağız!-

-Mart Özgürlüğü, Biz Kazanacağız!

-Protesto Martı- Böyle Yaşamak Olmaz-

12
МАРТА
народный март
ЗА ЛУЧШУЮ ЖИЗНЬ!

-Halk martı, DAHA İYİ BİR YAŞAM İÇİN-

“Seçim zamanı” ismini taşıyan afişlerde ise iki resim verilmiş, soldakini mi sağdakini mi tercih ederdiniz diye sorulmuştur.

SEÇİM ZAMANI!

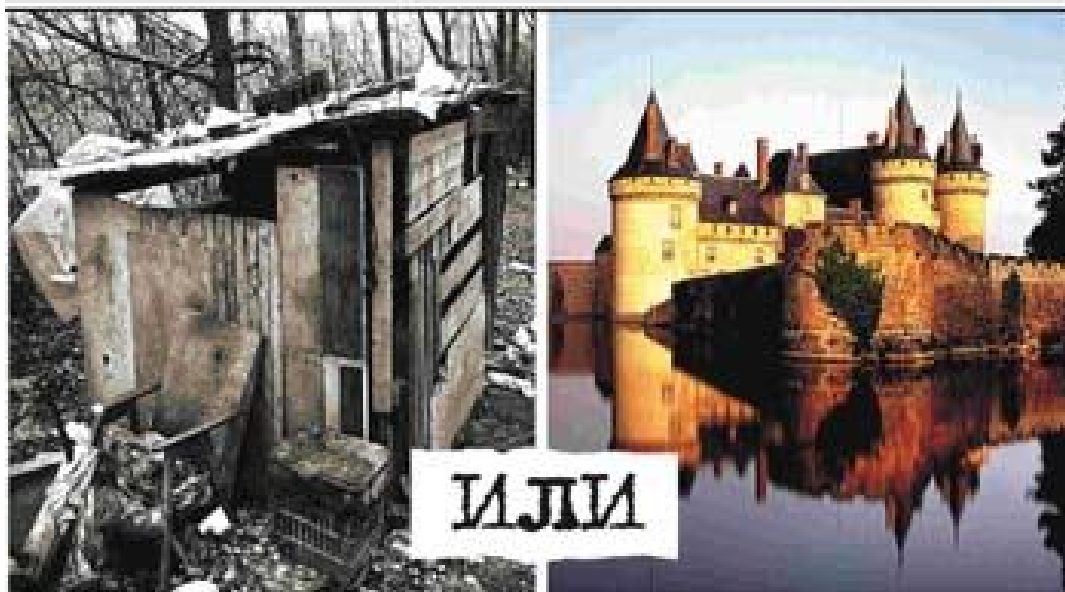

-Veya-

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

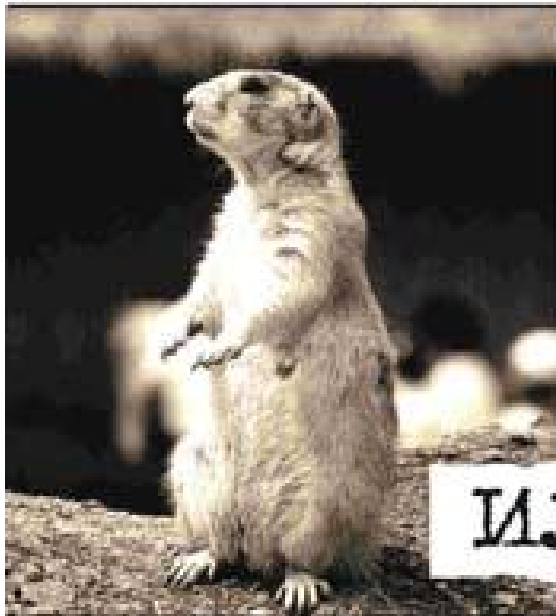
ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ИЛИ

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ИЛИ

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

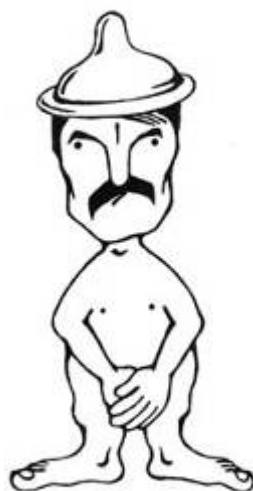
ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

STOP

AIDS

Aids'i Durdur

-Lukaşenko'ya Hayır De!-

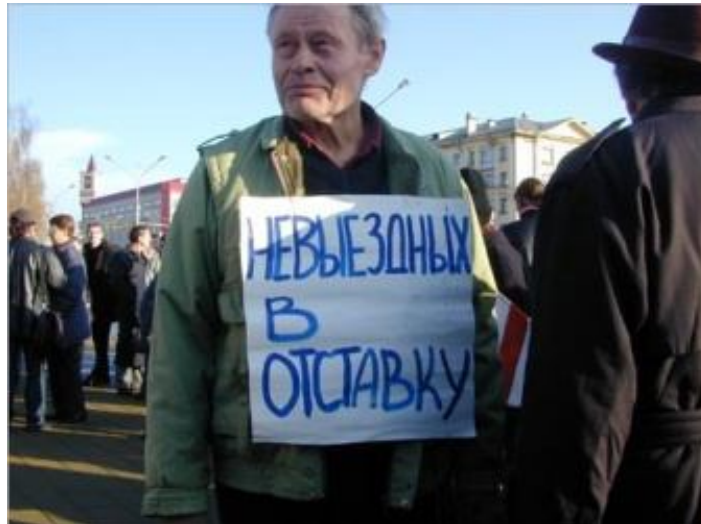

-Muhalif lider ve Eşi-

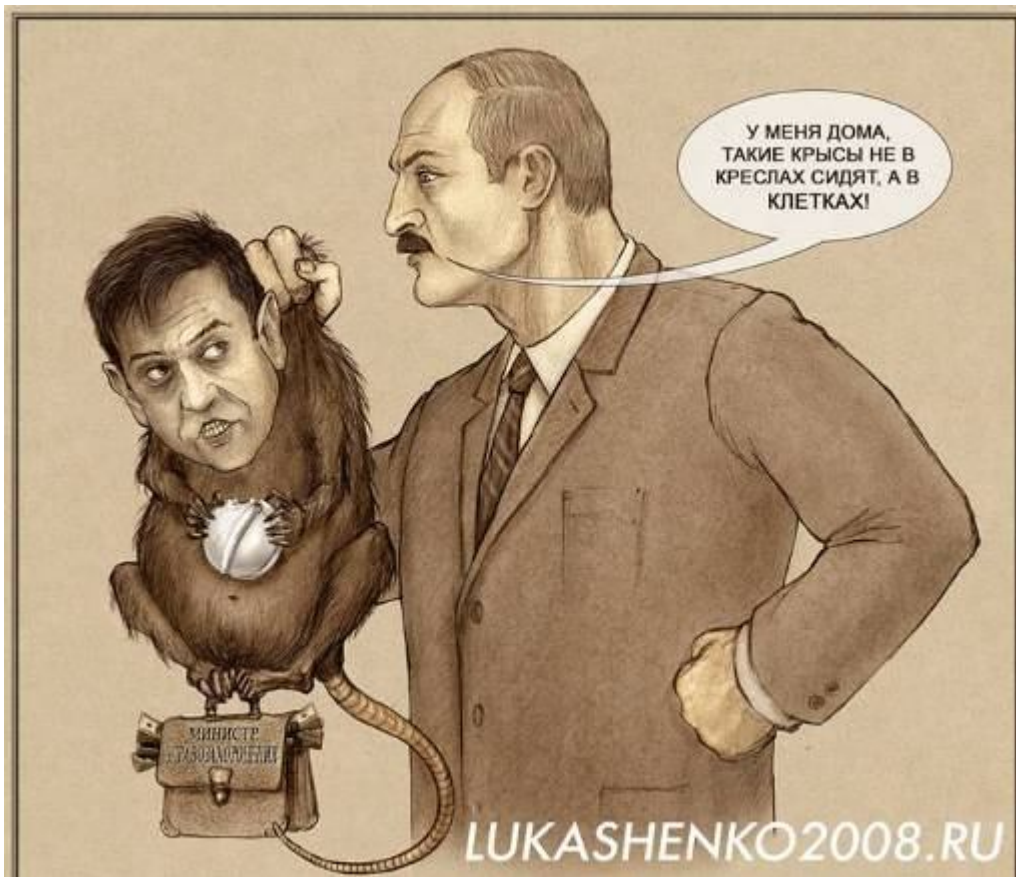

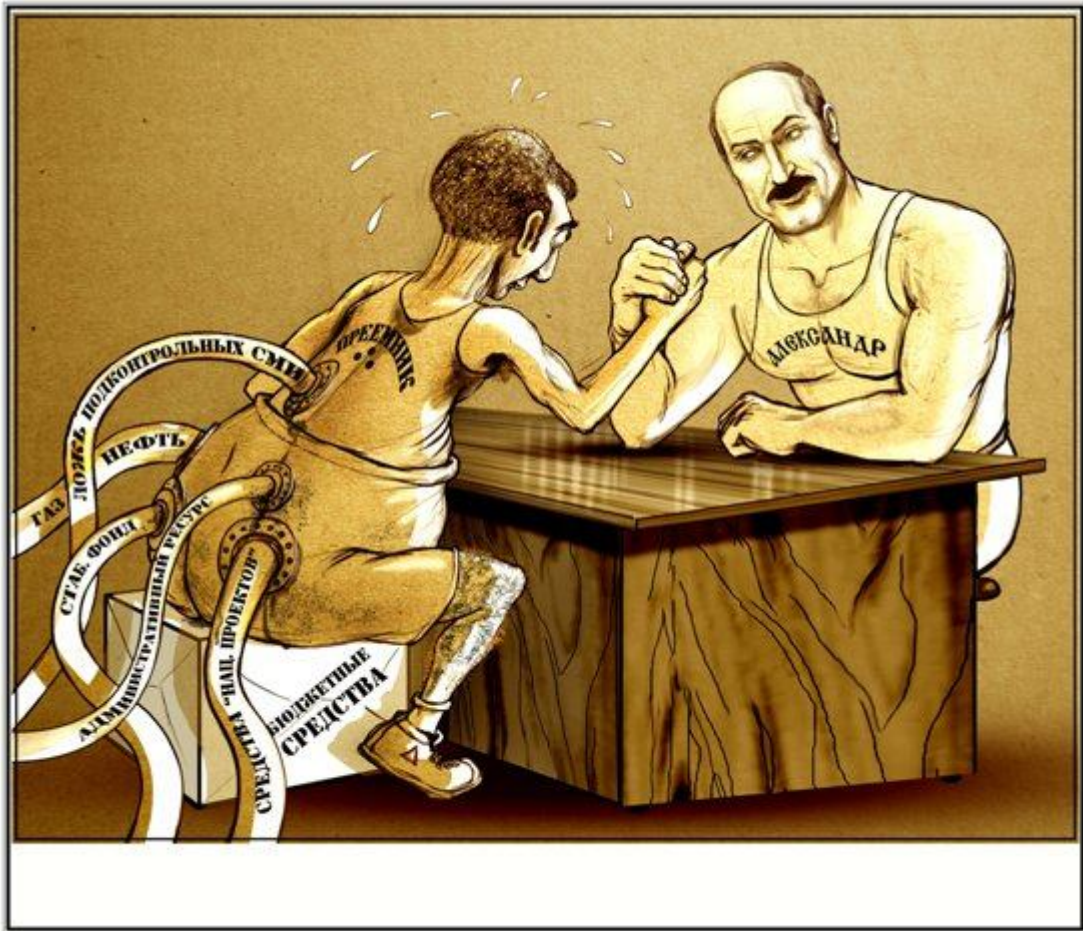
Bugün Ukrayna-Yarın Belarus

чарнобыльскі
ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі
ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі
ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі
ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі
ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

чарнобыльскі ШЛЯХ 2000

МЫ – НАРОД!

**БЕНЗИН - ДОРОЖЕ, чем в Америке,
КВАРТИРЫ - ДОРОЖЕ, чем в Европе,
азербайджанцев - БОЛЬШЕ, чем в Баку,
СМЕРТНОСТЬ - БОЛЬШЕ, чем в войну**

В БЕЛОРУССИИ ЖИВУТ ИНАЧЕ!

**Наш кандидат в президенты
Российской Федерации в 2008 году,
а в дальнейшем и Союзного
Государства России и Белоруссии -**

**ЛУКАШЕНКО
Александр Григорьевич**

**Москва, 123056, а/я 146, тел. (495) 796-6043,
www.lukashenko2008.ru, e-mail: lukashenko2008@gmail.com**

-Benzin Amerika'dan Daha Pahalı

Daireler Avrupa'dan Daha Pahalı

Bakü'dekinden çok Azerbaycanlı var

Ölüm oranı Savaştakilerden fazla.

2008 Rusya Devlet Başkanlığı Adayımız

ALEKSANDR GRIGORYEVİÇ LUKAŞENKO-

НАРОДНОЕ ДВИЖЕНИЕ
Лукашенко 2008
МОСКОВСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ

Нас спрашивают: "ПОЧЕМУ НАМ НРАВИТСЯ ЛУКАШЕНКО?"

- ✓ Потому, что в Белоруссии самые высокие пенсии в СНГ.
- ✓ Потому, что в Белоруссии самый низкий уровень безработицы в Европе.
- ✓ Потому, что в Белоруссии нет гайдаров, чубайсов, ходорковских и абрамовичей.
- ✓ Потому, что на белорусском телевидении нет ксюшисобчак и "Самолета президента".
- ✓ Потому, что на улицах Минска никогда не будет гей-парадов.
- ✓ Потому, что Белоруссия не стремится в ВТО
- ✓ Потому, что Батка не собирается завозить десять миллионов мигрантов.
- ✓ Потому, что Батка единственный, кто принял несколько тысяч русских людей, вынужденных бежать от геноцида и резни из азиатских республик.
- ✓ Потому, что Батке плевать, что происходит с его счетами в Швейцарии и на Кайманах, за отсутствием таковых счетов.
- ✓ Потому, что Батке плевать на мнение Прогрессивной Мировой Общественности и Самой Демократической Страны Мира.
- ✓ Потому, что Батка развивает свой технопотенциал, а не закупает за нефть западные технологии. В демократической россиянии (Не путать с Россией) "Эффективным Собственником" это неинтересно, им выгоднее менять ресурсы на синкеры, а вот в "ужасной тоталитарной Белоруссии" используются разработки и технологии, оставляющие Запад позади.
- ✓ Потому, что белорусские карьерные самосвалы без всякого рыночного либерализма вытесняют с рынка "Катерпилеры"
- ✓ Потому, что в при отсутствии ресурсов Белоруссия демонстрирует рекордный рост ВВП. И не надо про реэкспорт газа. Грузию и Украину мы кормили энергоносителями очень долго, и ни ничего похожего там не произошло.
- ✓ Потому, что Белоруссия единственная не прогнулась под Новый Мировой Порядок, а, как и 60 лет назад, успешно партизанил.
- ✓ Потому, что мы можем быть уверены, что при Батке натовских радаров на территории Белорусии не будет.
- ✓ Потому, что ни одна западная бл..дь не скамандует Батке, какие ракеты и подлодки ему пилить, а какие оставить догнывать.
- ✓ Потому, что любая гнида, любящая поговорить про "незбывную вину русских перед всем человечеством" быстро ставится Баткой на заслуженное место.
- ✓ Потому, что в Минске чистые улицы, без оберток от тампаксов и табунов нищих, бомжей и цыган.
- ✓ Потому, что в Белоруссии вообще нет беспризорных детей.

Москва, 123056, а/я 146, тел. (495) 796-6043,
www.lukashenko2008.ru, e-mail: lukashenko2008@gmail.com

-Neden Lukaşenko'yu Seviyoruz-

-Özgür Seçimler İçin-

-Belarus Yeni Yılda özgür olacak-

-Belarus Efendisi-

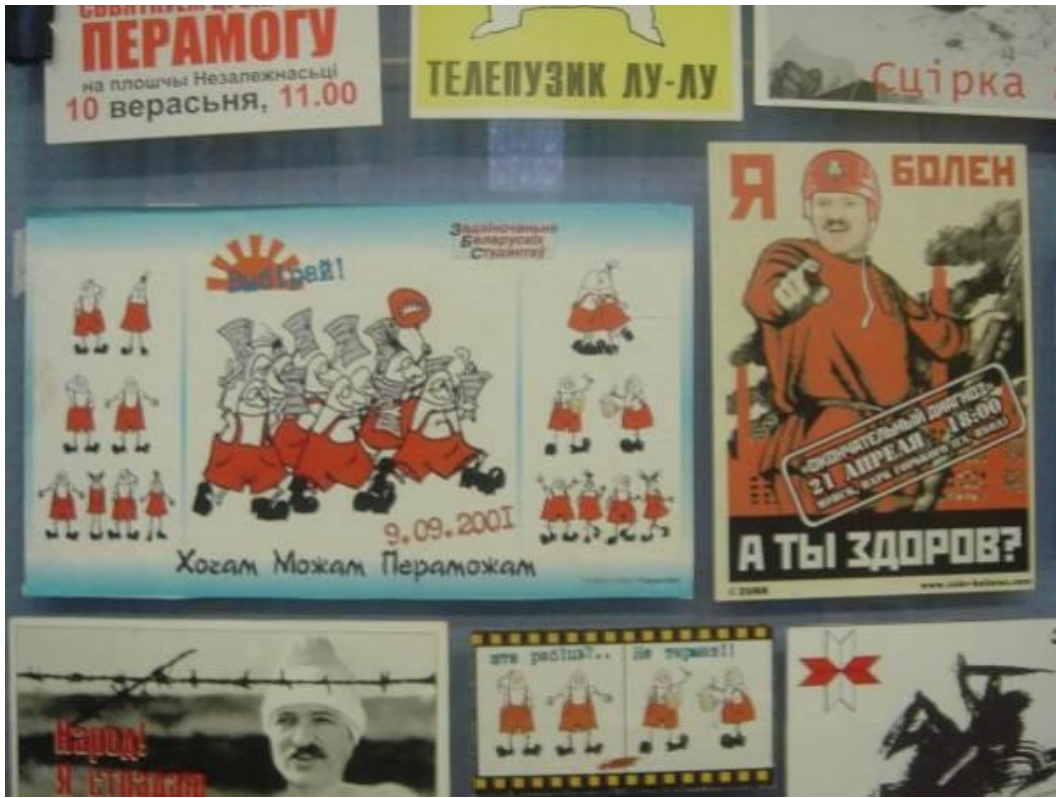

-Biz Kazanacağız-

-Avrupa'nın Son Diktatörü, Zaman Doldu-

-Komik Belarus İçin-

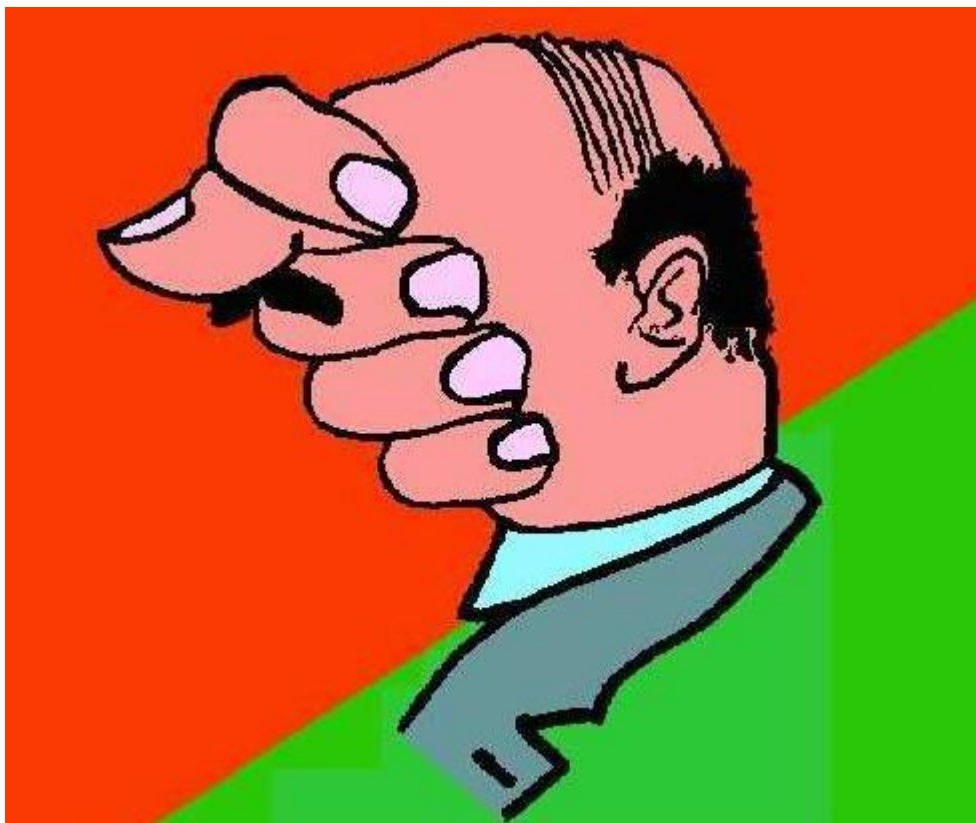

-Faşizmi Yendik, Lukaşizmi de Yeneceğiz-

-Obmanul / Yalan Söyledin-

SONUÇ

Belarus, coğrafi olarak küçük bir ülke olmasına karşın, siyasi konumu itibariyle, “Avrupalı Batı” ile “Doğulu Rusya”nın güç mücadelesinde kilit bir rol oynamaktadır. Demokrasi, insan hakları, çoğulculuk, muhalefet ülke yönetimi tarafından “yasaklanan” kavramlar olsa da, muhalifler için de “temiz siyaset” olgusundan bahsedemeyiz. Dünya tarihinde “diktatör” olarak adlandırılan birçok lider olsa da, onların muhalifleri, başka milletlerin çıkarına hizmet ederek başarıyla ulaşamamışlar, halktan destek bulamamışlardır. Diktatörler gitse bile, demokrasi arayanlar demokrasi bir yana kendi milli egemenliklerini de kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardır.

Avrupa’nın “gedikli” muhalefeti, Belarus’ta birtürlü istediği şartları oluşturamamıştır. Rakibiyle başabaş giden Yuvçenko’nun seçimi kaybetmesiyle meydanlara inen “turuncu” renk, Belarus’ta bir temsilci bile çıkaramamasına rağmen, sokaklara hala “jeans” devrimi inememiştir. Bunda, Belarus’un siyasi ortamından çok, Belarus muhalefetinin yanlışları rol oynamaktadır.

ABD’yi “küresel aktör”, AB’yi “ideal yol” olarak desteklemek, eğrisiyle-doğrusuyla tartışılabilir, ancak seçim günü sokaklarda ABD, AB bayraklarının yanına İsrail bayrağı astığınızda, bunun hiçbir açıklaması ve mantığı olamaz. Halkın inanmadığı devrime, ne sizi destekleyenler ne de size karşı mücadele verenler inanır. Belarus muhalefetinin temel sorunu budur. Sert değişimler olmazsa bu sorunun çözümü yakın gelecekte görülmemektedir.

Belarus iktidarı ise, ülkeyi muasır medeniyetler seviyesine çıkarma yarışından çok iktidarı kaybetmeme mücadelesi yapmaktadır. Tarihin hiçbir döneminde, korkular diktatörlükleri kurtaramamıştır. İnsana saygı göstermeyen bütün sistemler yıkılmaya mahkum olduğu için, er veya geç, Belarus halkı da iradesini yönetime yansıtacaktır. Ancak, bunun için tek yol millet egemenliğidir. “Rusyacı” veya “Batıcı” olmak, demokrasi kültürünüzün önüne geçiyorsa, biran önce kendinizi, muhalif sistemlerinizi ya da yönetim biçimlerini değiştirmelisiniz. Avrupa’nın ortasındaki bu güzel ülkede halkın iradesine dayalı, Batı’nın veya Rusya’nın değil, sadece milletinin çıkarına dayalı, demokratik, insan haklarına saygılı, çoğulcu bir yönetim biçimi 21. yüzyıl şartlarına en layık olandır.

Son olarak, Belarus’ta bulunduğum süre içerisinde çalışmaya önemli katkılar sağlayan, röportajlar ve fotoğraflar konusunda desteklerini esirgemeyen Sayın **Gökçe Okşarın**’a teşekkürlerimi sunarım.

KAYNAKÇA

BAŞBUĞ, Fırat, “Rusya Seçimlerinde Siyasal İletişim Uygulamaları”,
www.siyasaliletisim.org bilgi alım tarihi: 27.06.2008.

CANSOYLU, Zeynep, “İspanya’da Siyaset”, www.siyasaliletisim.org bilgi alım tarihi:
22.12.2008.

KHURS, Mikhail, (2004) Ozhidaniya, realii i uroki parliamentskih viborov v Belarusi,
Minsk.

OBSE , (2008) Promejutoçnyy Otçet No:1, 12-30 Avgusta 2008 g., Byuro Po
Demokratiçeskim İstitutam i Pravam Çeloveka OBSE, Missiya Po Nablyudeniyyu Za Viborami,
Parlamentskie Vibori, 28 Sentyabre 2008 g., Respublika Belarus, Varşova.

OBSE , (2008) Promejutoçnyy Otçet No:2, 12-30 Avgusta 2008 g., Byuro Po
Demokratiçeskim İstitutam i Pravam Çeloveka OBSE, Missiya Po Nablyudeniyyu Za Viborami,
Parlamentskie Vibori, 28 Sentyabre 2008 g., Respublika Belarus, Varşova

OBSE, (2008) Missiya OBSE Po Nablyudeniyyu Za Viborami, Belarus-Parlamentskie Vibori
28 Sentyabre 2008 g, Predvaritelnye Zaklyuçeniya i Vıvodı, Varşova

OBSE, (2008) Byuro Po Demokratiçeskim İstitutam i Pravam Çeloveka, Belarus-
Parlamentskie Vibori 28 Sentyabre 2008 g, Varşova

OKUBAY, Doruk Ziya, “Azerbaycan Seçimlerinde Siyasal İletişim Uygulamaları”,
www.siyasaliletisim.org bilgi alım tarihi: 28.11.2008.

ÖZKAN Abdullah, (2007) Siyasal İletişim Stratejileri, İstanbul.

SÜLEYMAN, Caner, “Makedonya Seçimleri ve Siyasal İletişim Uygulamaları”,
www.siyasaliletisim.org bilgi alım tarihi: 11.10.2008.

ŞAHİN, Atacan, “Hırvatistan’ın Siyasi Yapısı ve Seçimler”, www.siyasaliletisim.org bilgi
alım tarihi: 16.11.2008.

WARE, Alan, (1996), “Political Parties and Party Systems”, Oxford.

WHITE, Stephen, KOROSTELEVA-POLGLASE, Elena, “The Parliamentary Election
and Referendum in Belarus, October 2004”, Electoral Studies, 25, 2006, s:147-191.

WHITE, Stephen (2003), “The presidential election in Belarus, September 2001”. Electoral
Studies 22 (1), s:173-178.